

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU NELER GETİRİYOR

Prof. Dr. Cihan DURA:

BORÇLANMANIN ŞEYTAN ÜÇGENİ NASIL TAMAMLANDI

Abdi İbrahim CEO'su Candan Karabağlı:
"Yerli İlaç Firmaları Teker Teker Satılıyor"

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

Her türlü bilgi işlem projenize donanım, yazılım ve hizmetlerimiz hakkında bilgi almadan başlamayın!

hizmetlerimiz hakkında,
detaylı bilgi almak için, lütfen bizi arayınız...

0 216 577 69 21

www.vbt.com.tr

Qualified Partner

İSTANBUL Merkez Ofis
Eski Üsküdar Yolu Cad.
Bodur İş Merkezi No:8 Kat:3
D:11 34752 İçerenköy - İstanbul
Telefon +90 216 577 69 21 PBX
Faks +90 216 577 69 25

ANKARA Şube
Çetin Emeç Caddesi 6. Cadde 64/ 9
Öveçler Çankaya / Ankara
Telefon +90 312 472 12 52 - 53 PBX
Faks +90 312 472 12 54

ADANA Şube
Cemalpaşa Mah. Fuzuli Cad.
Galleria İş Merkezi No: 364
Seyhan / Adana
Telefon +90 322 454 12 95

KOCAELİ Şube
Kemal Nehrozoğlu Cad. GOSB Teknopark,
High-Tech Blok, Kat:1 No: B3 Gebze - Kocaeli
Telefon +90 262 678 89 96-97
Faks +90 262 678 89 96

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmıő olursunuz.

Peki nedir bu inçelikler...

Ulaő Polistren'in dış çephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 13 Sayı: 52 Temmuz 2012

e-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır

Yaygın süreli yayın

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

ADINA SAHİBİ:

Fevzi DURGUN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni

Şenol ÇARIK

Editör

Deniz TOPRAK

Görsel Yönetmen

Soner ACAR

Bildiren Yönetim Yeri:

USİAD Genel Merkez:

Keskin Kalem Sok. Esen Apt. No. 6/6

Esentepe- Şişli -İstanbul

Tel: (0 212) 217 36 48

Faks: (0 212) 217 36 50

e-posta: iletisim@usiad.net

bilgi@usiad.net

www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)

Prof. Dr. Alpaslan Işıklı

Doç. Dr. Barış Doster

Prof. Dr. Emin Gürses

Prof. Dr. Eren Omay

Prof. Dr. Erol Manisalı

Prof. Dr. Gülten Kazgan

Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu

Mete Akyol

Murteza Çelikel

Şefik Soyuyüce

Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan

Dr. Necip Hablemitoğlu

Cevdet İnci

Onursal Başkan:

Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6

Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:

5709 Sk. No: 37 Karabağlar

Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08

E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

8 KAPAK

Mustafa PAMUKOĞLU

Yeni TTK'nın Şirketler Hakkındaki Hükümlerinin Analizi

10

MAKALE

Av. İsmail ALTAY

Denetimsiz Kalan Türev Araçlar Yatırımcının Feleğini Şaşırtıyor

14

MAKALE

Mahmut Kiper

Ürettiğimizden Çok Tüketiyoruz!

18

HABER

Yerli İlaç Firmaları Teker Teker Satılıyor

13

HABER

Türkiye'nin "Bor"la İşleyen İlk yerli otomobili

15

MAKALE

Prof. Dr. Kerem KARABULUT
Atatürk Dönemini Bir Türlü Yakalayamadık!

24

MAKALE

Dursun YILDIZ
Akdeniz'de Barış İçin Bir Adım: "Su"

20

Prof. Dr. Cihan DURA

Borçlanmanın Şeytan Üçgeni Nasıl Tamamlandı

**Kıbrıs Barış
Harekâtının 38. Yılı
Kutlu Olsun**

**USİAD Yönetim
Kurulu**

fevzi.durgun@usiad.net

BAS KAN D A N S I T L E R E

Sevgili dostlar,

Yinelemekten artık bıktığımız bir olguyu değerli dostum Bartu Soral, Aydınlık gazetesindeki köşesinde 24 Haziran günü “Büyük krizin ayak sesleri” başlıklı yazısıyla kaleme aldı.

Sayın Soral, yazısında karşılıksız çektiki rekor artışa ve ardından büyük alışveriş zinciri Carrefour’un “Türkiye’den çıkabiliriz” mesajına dikkat çekerek ve Avrupa’da durgunluktan kriz aşamasına gendiğini vurguluyor.

USİAD için hazırladığı çok değerli bir rapor olan “Türk Ekonomisinde Değişim”de yalın bir dille ekonomide geline nokta ortaya koyan Bartu Soral, köşe yazısında bugün Türkiye’de büyük bir durgunluğun yaşandığını ve ekonomide geçen yıla göre ciddi bir fren olduğunu belirtiyor. Soral, durgunluğun öncü göstergelerini ise şöyle sıralamış:

1) Tüketici kredilerinde, geçtiğimiz iki seneye oranla ilk 5 ayda yaşanan düşük büyüme.

2) İthalatta yaşanan düşme.

3) Bütçenin en önemli gelir kaynağı olan KDV ve ÖTV vergi gelirleri geçen seneye göre düşük büyüme sergiliyor. İthalattan alınan vergiler de öyle.

4) Düşük kapasite kullanım oranları ve düşük sanayi üretim endeksi büyümesi. Bu öncü veriler bize ilk 5 ayda hükümetin resmi büyüme rakamı olan yüzde 4’ün çok altında yüzde sıfır civarında

bir büyüme kaydettiğimizi gösteriyor. Bunun adı durgunluktur.

***

Yazarımız Sayın Mustafa Pamukoğlu dergimizin her sayısında olduğu gibi bu sayıda da çok önemli bir konuyu daha analiz ediyor.

Yeni Ticaret Kanunu’nun şirketleri getirdiği yükümlülükler üzerine analiz yazısını büyük bir ilgiyle okuyacağınız umuyorum.

Yine değerli bilim insanlarımız Prof. Dr. Cihan Dura ve Prof. Dr. Kerem Karabulut’un makalelerini de dikkatle okumanızı öneriyor, dergimize katkı veren bütün yazarlarımıza da yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

***

Temmuz ayı birçok önemli günü de beraberinde getirmektedir.

20 Temmuz 1936 tarihli Montrö Boğazlar Sözleşmesi,
20 Temmuz 1974’deki Kıbrıs Barış Harekati,

23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi,

23 Temmuz 1939 Hatay’ın anavatana katılması,

24 Temmuz 1923 Lozan Barış Antlaşması...

Temmuz sıcaklığında ardı ardına gelen tarihimizdeki bu önemli günleri bir kez daha saygıyla, şükranla, gururla; ebediyete kadar hatırlayacağımıza olan inançla kutluyorum...

Sevgi ve saygılarımla,

Fevzi Durgun

Mustafa PAMUKOĞLU:

Yeni TTK'nın Şirketler Hakkındaki Hükümlerinin Analizi

Cumhuriyet gazetesi yazarı Mustafa Pamukoğlu, yeni Türk ticaret Kanunu'nun şirketler hakkındaki hükümlerini dergimiz kaleme aldı.

1-Şirketler tüzel kişiliğe mi sahiptir?

Evet.

Medeni Kanun'un 48.maddesinde öngörülen " Tüzel kişiler, cins, yaş, hısımlık gibi yaradılış gereği insana özgü niteliklere bağlı olanlar dışındaki bütün haklara ve borçlara ehildirler." Hükümü gereği her türlü hakka sahip olabilirler ve borç üstlenebilirler.

2-Şirketler hakkında Türk Ticaret Kanunu'nda hüküm yoksa hangi kanun hükümleri uygulanır?

Her şirket türüne özgü hükümler saklı kalmak şartıyla, Türk Medeni Kanununun tüzel kişilere ilişkin genel

hükümleri ile bu Kısımda hüküm bulunmayan hususlarda Türk Borçlar Kanununun adi şirkete dair hükümleri her şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda, ticaret şirketleri hakkında da uygulanır.(TTK 126 md)

Bu nedenle bu kanunların da bilinmesi gerekmektedir.

3-Şirketlere bilinenler dışında neler sermaye olarak konulabilecek?

Kişisel emek-Ticari itibar

Haklı olarak kullanılan devredilebilir elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler,

4-Anonim ve limited şirketlerde neler sermaye olarak konulamaz?

Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz.

5-Taşınmazlar hangi değerle şirketlere sermaye olarak konulur?

Bilirkişinin tespit edeceği değerle sermaye olarak konulur.

6-Şirkete taşınır mal sermaye olarak konulsa şirket bunun nasıl maliki olur?

Paradan başka ekonomik bir değer veya bir taşınırın sermaye olarak konulmasının borçlanması halinde şirket, tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bunlar üzerinde malik sıfatıyla doğrudan tasarruf edebilir.

7-Sermaye borcunu yerine getirmeyen ortaklar için ne yapılır?

Şirket, her ortağın sermaye koyma borcunu yerine getirmesini isteyebileceği ve dava edebileceği gibi, yerine getirmede gecikme sebebiyle uğradığı zararın tazminini de isteyebilir. Tazminat istemi için ihtar şarttır.

8-Sermayesini süresinde öde-

meyen anonim şirket ortaklarına temerrüt faizi uygulanır mı?

Zamanında ifa edilmeyen sermaye para ise, 128 inci maddede gereğince tazminat hakkına hanel gelmemek şartıyla, aksine şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede hüküm yoksa, şirketin tescili anından itibaren temerrüt faizi de ödenir.

9-Bir ücretli şirkette ücretini kardan pay almak suretiyle tahsil etmesi halinde ortak haklarına sahip olur mu? Hayır

Hizmet karşılığı olarak verilecek ücretin kısmen veya tamamen kara iştirak suretiyle ifası kararlaştırıldığı takdirde bu kayıt çalışanlara ortak sıfatını vermez.

10-Şirket ortakları sermayelerine karşı faiz veya emeklerine karşı ücret alabilirler mi?

Evet

Kanunlarda aksine hüküm yoksa, şirket sözleşmesiyle ortakların, koydukları sermayeler için faiz ve şirketteki hizmetleri sebebiyle kendilerine ücret verilmesi kabul olunabilir.

11-Alacaklılar anonim veya limited şirkette alacağı için nasıl haciz yapabilirler?

Sermaye şirketlerinde alacaklılar, alacaklarını, o ortağa düşen kar veya tasfiye payından almak yanında, borçlularına ait olan, senede bağlanmış veya bağlanmamış payların, 09.06.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun taşınırlara ilişkin hükümleri uyarınca haczedilmesini ve paraya çevrilmesini isteyebilirler. Haciz, istek üzerine, pay defterine işlenir.

12-Bu 11.sorunun cevabının önemi nedir?

Ortaklık paylarının belgeye bağlı olup olmamasının örneğin anonim şirketlerde hisse senetlerinin bastırılmış olup olmamasının alacaklının haciz yapması için önem arz etmemektedir.

13-Alacaklılar ortağın şirketten alacaklı olması halinde ortağın şahsi varlıklarına da haciz uygulayabilir mi?

Evet.

- Bunun dışında, alacaklılar, tüm ticaret şirketlerinde alacaklarını, ortağın şirketten olan diğer alacaklarından da alabilme ve bunun için haciz yaptırabilme yetkisini de haizdir.

- Yukarıdaki hükümler borçlu ortakların şirket dışındaki mallarına alacaklıların başvurmalarına engel olmaz.

14-Şirketlerin ve Türk Ticaret Kanunu'nun patronu kimdir?

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'dır.

-Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bu Kanunun ticaret şirketlerine ilişkin hükümlerinin uygulamasıyla ilgili tebliğler yayımlamaya yetkilidir. Ticaret sicili müdürlükleri ve şirketler bu tebliğlere uyarlar.

15-Şirketleri Türk Ticaret Kanunu yönünden kimler denetler?

Ticaret şirketlerinin, bu Kanun kapsamındaki işlemleri, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanları tarafından denetlenir. Bu denetimin

ilkeleri ve usulü ile denetime tabi işlemler Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

16-Diğer kurum, kuruluşlar şirketlerle ilgili düzenleme yaparlar mı?

Evet

Diğer bakanlık, kurum, kurul ve kuruluşlar, ancak kendilerine kanunla tanınan yetkinin sınırları içinde kalmak şartıyla ve öngörülen amaç, konu ve şekle tabi olarak şirketlere ilişkin düzenlemeler yapabilir.

17-Bir şirket kamu düzenine aykırı faaliyette bulunursa(örneğin kaçakçılık yaparsa) veya faaliyeti, amacı dışında iş yaparsa Bakanlık ne yapar? Bu konuda yetkisi var

mıdır?

Fesih davası açabilir.

Kamu düzenine veya işletme konusuna aykırı işlemlerde veya bu yönde hazırlıklarda ya da muvazaalı iş ve faaliyetlerde bulunduğu belirlenen ticaret şirketleri hakkında, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, bu tür işlem, hazırlık veya faaliyetlerin öğrenilmesinden itibaren bir yıl içinde fesih davası açılabilir.

18-Bu hükümlere göre neleri takip edeceğiz, nelere dikkat edeceğiz?

Türk Ticaret Kanunu'nun Matemetiği Exel dosyası sheet-1 bak.

	Sözleşmeyi değiştir.	Sermaye ödeme planını dikkatli yap	Faaliyet Dışında bir iş yapma	Denetleceğini unutmama	Ortak olarak şirketten alacaklı kalma	Alacağını sermayeye kat	Bunları sermaye olarak koyacaksan A.Ş ve Limitet şirket kurma	Ücretlere kar payı ver-ebilirsin.Problem yok
Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz							X	
Şirket, her ortağın sermaye koyma borcunu yerine getirmesini isteyebileceği ve dava edebileceği gibi, yerine getirmede gecikme sebebiyle uğradığı zararın tazminini de isteyebilir. Tazminat istemi için ihtar şarttır.		X						
Hizmet karşılığı olarak verilecek ücretin kısmen veya tamamen kara iştirak suretiyle ifası kararlaştırıldığı takdirde bu kayıt çalışanlara ortak sıfatını vermez.								X
Kanunlarda aksine hüküm yoksa, şirket sözleşmesiyle ortakların, koydukları sermayeler için faiz ve şirketteki hizmetleri sebebiyle kendilerine ücret verilmesi kabul olunabilir.	X							
Alacaklılar ortağın şirketten alacaklı olması halinde ortağın şahsi varlıklarına da haciz uygulayabilir mi?					X	X		
Gümrük ve Ticaret Bakanwlığı bu Kanunun ticaret şirketlerine ilişkin hükümlerinin uygulamasıyla ilgili tebliğler yayımlamaya yetkilidir. Ticaret sicili müdürlükleri ve şirketler bu tebliğlere uyarlar.				X				
Bakanlık şirket hakkında fesih davası açar	X		X					

Av. İsmail ALTAY:

Denetimsiz Kalan Türev Araçlar Yatırımcınının Feleğini Şaşırtıyor

Bankacılık sistemi de sermaye piyasası sistemi de her şeyden önce güvene dayanmaktadır. Yatırımcıların piyasaya güveninin kalmaması, ülke ekonomisini de etkiler boyutlarda sonuçlar doğurmaktadır. Yakın finans tarihimizde, yatırımcılar yanıltılarak (ki Borçlar Kanunu'na göre bu eylemin adı "hile"dir) olmayan hazine bonoları satılmış, off-shore bankacılığın ne olduğu açıklanmadan birçok yatırımcının "telef" olmasına neden olunmuştu. Bunun gibi birçok örnek sayılabilir. Son yıllarda finans dünyamızda için için kanayan yara ise –literatürde yer almayan ancak günlük konuşmada- "tezgah üstü işlem" olarak ifade edilen türev piyasalarda işlem gören opsiyon sözleşmeleridir.

PIYASALARDA GÜN IŞIĞINI GİRMEDİĞİ ALAN

Bu opsiyon sözleşmeleri, tezgah üstü piyasalarda olduğundan, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nın (VOBAŞ) denetimi ve yetkisi dışında kalmaktadır. Dolayısıyla belirli bir standartta olmayıp, bankaların istedikleri gibi düzenlemelerine tabi.

Bu işlemde ağzı yanan yatırımcılar, yanıltıldıkları gerekçesi ile önce SPK'ya başvurarak yardım istediler. SPK, yapılan işlemin sermaye piyasası işlemi olmadığı gerekçesi ile bu konuda yetkisiz olduğunu ileri sürerek ve "BDDK'ya ve/veya yargıya başvurulması" gerektiği cevabını verdi.

SPK'dan bir sonuç elde edemeyen yatırımcılar, bu kez BDDK'dan medet umdular. Ama nafi. BDDK, "opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçların alım satım esasları ile yükümlülüklerini düzenlemek yekti ve görevinin SPK'ya ait olduğu" gerekçesiyle, SPK'ya başvurulmasını önerdi.

Sonuç olarak idari otoriteler sorumluluğu "istop" oynar gibi birbirine atarken, "atı alan Üsküdar'ı geçti", gitti.

Biz bu filmi daha önce de görmüştük. Sermaye Piyasası Kanunu'nun 50. maddesine dayanan SPK ve BDDK, olmayan hazine bonolarının satışında da sorumluluklarını yerine getirmeyerek, birçok yatırımcının kanına ekmek doğranmasına seyirci kalmıştı. İşte, şimdi de yeniden piyasalarda gün ışığının girmediği opsiyon sözleşmeleri alanından,

memba suyu bulmuş gibi kana kana içen bazı kurumlar türedi.

BANKALAR YATIRIMCIYI AYDINLATMA BORCUNU YERİNE GETİRMEMEKTEDİR

Hukuk sistemimizin temel ilkesi MK.'nin 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralıdır. Hiçbir sözleşme dürüstlük kuralına aykırı olarak kurulamaz. Ayrıca bankalar güven kurumlarıdır ve yerleşmiş Yargıtay kararlarında da açıkça vurgulandığı üzere, güven nedeniyle bankaların sorumluluğu ağırlaştırılmıştır. Bu nedenlerle bankaların müşterilerini ve yatırımcılarını aydınlatma yükümlülüğü bulunmaktadır. Aydınlatma yükümlülüğü, sözleşme görüşmelerinden başlar, tüm sözleşme süresince devam eder. Daha açık bir deyişle, aydınlatma yükümlülüğü, sad-

ece sözleşmenin akdedilmesi anı ile sınırlı değildir.

Bankalar, müşterilerine türev işlemler yapıldığı sırada "risk bildirim formu" vererek, risklerden haberdar ettiklerini ileri sürmektedirler. Bu formlarda, bankaların finansal risklerden sorumlu olmadığı yazmaktadır. Bu bilgi de doğrudur ve olması gerektir. Ancak yeterli değildir. Yatırımcıları mağdur duruma düşüren, opsiyon sözleşmesinin işleyiş aşamalarını ve piyasanın işleyiş usulünü; hangi risklerle karşılaşınca önlerine neler çıkacağını ve riskin azaltılması için hangi yöntemlerin izleneceğini bilmemektedir. Bankalar, yatırımcıları, hukuki riskler konusunda işlemin her aşamasında aydınlatmamakta ya da yeterince aydınlatmamaktadırlar.

Her ne kadar davalarda bir takım bankalar, en masum tavırlarıyla "müşteri satıcı, ürünü kendi oluşturmuştur, banka ise alıcıdır" demekte ise de, bu aslında büyük bir aldatmacanın bir parçasıdır. Müşteriler ürünün nitelikleri konusunda da doğru, zamanında ya da yeterince aydınlatılmamaktadır. Bu nedenle işlemi yapan müşteriler, işlem oluşturulduktan sonra kendilerine teslim edilen "opsiyon teyit formuna" baktıklarında "opsiyon hakkı satıcısı" statüsünde olduklarını görmektedirler. Çoğu kez de bunu, uyumsuzluk ortaya çıktığında

ya avukatlarının uyarısıyla ya da bankanın savunması sırasında fark etmektedirler. Oysa müşteriler mantık olarak bankadan bir ürün satın aldıklarından, "alıcı" statüsünde olduklarını sanmaktadırlar. Oysa bu işlemlerdeki tüm terimler teknik terim olup, gündelik kullanımdaki terimlerden farklıdır. İşlemin tam olarak ne olduğu, risk gerçekleştiğinde, hangi aşamada ne yapılması gerektiği açıkça müşterilere açıklanmamaktadır.

Yine bu tip sözleşmelerde İngilizceden bozma bir dil kullanılmaktadır. Finans dünyasında, örneğin "korumaya almak" yerine "hedge etmek" gibi İngilizce başlayıp Türkçe biten, garip bir terminoloji kullanılmaktadır. Yatırımcının bilmediği terimlerle, yetersiz Türkçe ile, yetersiz açıklamalar ile sözleşmeler yapılmaktadır. Örneğin "teminat tamamlama çağrısı" yerine "margin call" denilmektedir. Belki kendi dünyalarında İngilizce terim kullanmak, bu camia için çok "havalı" gelmektedir. Ancak pek tabii ki bu şekilde kurulan sözleşmelerde, tarafların tam olarak birbirine uygun iradesi olduğu söylenemez.

Birçok olayda, başlangıç teminatı dışında, teminat tamamlanması gerektiği bilgisi yatırımcıya verilmemektedir. Teminat tamamlanmasının hangi şartlarda, hangi oranlarda, ne süre içinde, hangi teminat

türünde ve çağrı usulü sözleşmelerde açıkça yazılmaktadır. Ya da bankaların lehine olarak, ucu açık ve muğlak ifadelerle yazılmaktadır. Meşhur Mörfi (Murphy) Kanunları gibi, bankaların lehine sözleşmeler yapılmaktadır. Bu sözleşmeler gereğince "Bankaların haksızlığı" tartışılmaz. İşte tüm bu şartlar, genel işlem şartı niteliğinde olup, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 20 ve devamı maddeleri gereğince geçersizdir.

Bankalar, yatırımcıları zamanında doğru ve tam olarak aydınlatmadıkları gibi, uyumsuzluk ortaya çıkınca da, yatırımcının nitelikli yatırımcı olduğunu, bu işlemleri bilebilecek durumda olduklarını ileri sürmektedirler. Yani bir varsayım üzerinden iddialarını kanıtama yoluna gitmektedirler. Oysa güven kurumu olan ve ağırlaştırılmış özen borcu altında olan bankalar, varsayıma dayanarak işlem yapamazlar. Müşterilerini ve yatırımcılarını aydınlatma borcu altında oldukları gibi, aydınlattıklarını da ispat etmeleri gerekir. Müşterilerinin doğru anlayıp anlamadığını da kontrol etmeleri gerekir. Şimdi size "uçuk bir fikir" gibi gelebilir. Ancak İsviçre bankalarında, finansal ürünü tanıtan formların müşteriye anlatılarak teslim edilmesi yanı sıra, müşterinin bizzat doldurduğu, ürünün işleyişi hakkında yeterli bilgiyi edinip

edinmediğine dair bir form da bulunmaktadır. Yani bu iş ülkemizdeki gibi “yasak savma kavlınden” yapılmamaktadır. Para kazanmak her yerde zordur, bankalar da bu zorluğa katlanmak zorundadır. Ayrıca bizim Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da da “sözleşme öncesi bilgilendirme formu” doldurulması zorunlu hale getirilmiştir. Bu zorunluluk, tüm bankacılık işlemleri için geçerli olmalıdır. Yasa ile bu zorunluluğu getirmeye gerek yok, dürüstlük kuralları zaten bunu gerektirmektedir.

Öte yandan birçok bankanın türev ürün satma lisansına sahip olmayan personel ile işlem yaptırdığını görmekteyiz. Mevzuata aykırı olan bu durum, yatırımcının zararına yol açmaktadır. Piyasa ve ürünü tanımayan personel yatırımcıyı aydınlatamamaktadır. Nitelikli personel çalıştırılması halinde, yukarıda anlattığımız bilgilendirme geri bildirim formunu da müşteriler sağlıklı bir şekilde doldurabilecektir.

NEDEN MÜŞTERİ YETERİNCE VE DOĞRU OLARAK AYDINLATILMIYOR?

Bankacılıkta rekabet çok sert şekilde sürüyor. Eski bol

kazançlı dönem bitti. Yeni finansal ürünler üreterek piyasada hakimiyet sağlamaya çalışıyorlar. Bol kazanç, yüksek riski de beraberinde getiriyor. Bu riskli ürünleri pazarlamaları için personellerine baskı yapıyorlar. Personellerine finansal ürünleri satmaları için yüksek hedefler koyuyorlar. Kredi gibi ürünler kolay satılabilir. Ancak opsiyon işlemi gibi türev işlemlerin alıcısı pek yok. Finansal açıdan entelektüel birikimi olan yatırımcıların bu ürünleri kullanması gerekmekte. Ancak bankaların koyduğu yüksek hedefleri gerçekleştirme baskısı altında olan personel, türev ürünleri ve bu ürünlerin işleyişini bilmeyen, finans dünyası ile pek de ilgili olmayan kişileri, hatta bazen parası bol ev hanımlarını ya da pek parasının hesabını bilmeyen orta yaşlı ve/veya yaşlı kişileri hedef olarak seçiyor. Ürünün kazançlı yanları anlatılıyor ama riskleri üzerinde hiç durulmuyor. Paradan para kazanmak herkese çok cazip geliyor. Ne de olsa sistemin ahlakı bu.

Personele de çok kabahat bulamıyorum. Bu sistemde “kasap, et; koyun, can derdinde”. Türev araçlar hedeflerini tutturamayan birçok bankacı işten çıkarılıyor.

Bankaların bu performans kriterleri, daima kendilerine kazanç olarak dönüyor. Ya bol kazançlı finansal ürünü satarak kazanıyorlar, ya ürünü satamayan personelin iş akdine son vererek daha az maliyetli personel bulabiliyorlar.

GÜN IŞIĞI GİRMEYEN PİYASAYA AVUKAT GİRER

Yeterli bilgilendirilmeyen müşteriler, riskler gerçekleşip zarara uğrayınca, önce felekleri şaşırıyor, sonra yana dönüp banka yönetimi ile görüşmeye gidiyorlar. Bu konuda da profesyonel olan banka yönetimi, yatırımcıyı dinledikten sonra dava açmamaları, açmaları halinde dava masrafları ve vekalet ücreti nedeniyle yine zarara uğrayacakları yönünde ikna etmekte ya da umutlarını kırmaktadırlar. Yukarıda da anlattığım gibi SPK ve BDDK bu alana girmeyerek, yatırımcıyı bankaların insafına bırakmaktadır. Gün ışığı girmeyen bu piyasada, “tek yol dava” olarak görülmektedir. Hak varsa, davası da vardır. Anlaşılan o ki, bu piyasayı SPK veya BDDK değil, avukatlar ve yargı düzenleyecek.

Türkiye'nin "Bor"la işleyen ilk yerli otomobili

Sodyum Borhidrür Yakıt Pili Araç projesi 2009 yılı aralık ayında Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) desteğiyle TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi'nde (MAM) başladı.

Proje kapsamında araç üzerine entegre borhidrürden hidrojen üreten sistem geliştirildi. Tamamen yerli yapım olarak gerçekleştirilen araç içerisinde 20 HP gücünde elektrik motoru bulunuyor. Proje için özel olarak yaptırılan tamamen yerli motor ile aracın maksimum hızı 80 km/saat ve menzili 100 km olarak ölçüldü. Araç 1 kilogram borhidrür ile 35 kilometre yol gidebiliyor. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) verilerine göre, dünya rezervinin yüzde 70'inden fazlasına sahip olan Türkiye'de yaklaşık 900 milyon ton bor rezervi tespit edildi.

Not. 1 kg. Borhidrür (NaBH₄) sağladığı enerji bakımından 2 kg benzine eşdeğer görünüyor.. Bu kaba hesaba göre Türkiye'nin Bor rezervi, verilen rakamlar doğruysa, 1,8 milyar ton petrol eşdeğeri demektir. (parasal karşılığı yaklaşık 2 trilyon dolar ! dolayısıyla bir kaç yüz milyon dolara satılarak elden çıkarılmaması gereken stratejik bir kaynak ..)

20 milyon otomobil için (aylık bin km.den) 100 yıl yetecek yakıt demektir... tabii bütün araba teknolojisinin sil baştan yeniden tasarımı gerekiyor..

SODYUM BORHİDRÜR YAKIT PİLLİ ARAÇ

Araça ilişkin verilen bilgiye göre, proje kapsamında araca uygun yakıt depolama, gaz yıkama, hidrojen üretim reaktörünün tasarımı ve üretim katalizörlerinin sentezi yapıldı. Üretilen katalizör proje kapsamında özel olarak sentezlendi. Başlangıç anından itibaren 3 dakika içinde

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü (BOREN) verilerine göre, dünya rezervinin yüzde 70'inden fazlasına sahip olan Türkiye'de yaklaşık 900 milyon ton bor rezervi tespit edildi.

Tarım, ahşap, selülozik izolasyon, çimento, yakıt, enerji alanında kullanımı için 101'i tamamlanmış, 43'ü devam eden, 24'ü değerlendirme ve 1'i onaylanıp sözleşme aşamasında olan projeye birlikte toplam 334 çalışma bulunan borla ilgili en son "Doğrudan Sodyum Bor Hidrürü Yakıt Pili Üretimi ve Entegrasyonu"yla ilgili Türk patent Enstitüsü'nden patentte alındı.

tam kapasitede gaz üretimine başlayan sistemde, üretilen gaz 3 kW'lık yakıt pilini sürekli olarak çalıştırabilmekte. 3 kW'lık yakıt pili sistemi proje kapsamında özel olarak tasarlandı.

TAMAMEN YERLİ YAPIM

Tamamen yerli yapım olarak gerçekleştirilen araç içerisinde 20 beygirlik elektrik motoru bulunuyor. Proje için özel olarak yaptırılan tamamen yerli motor ile aracın maksimum hızı 80 km/saat ve menzili 100 km olarak ölçüldü. Araç 1 kilogram borhidrür ile 35 kilometre yol gidebiliyor.

Dünyada bilinen bor rezervlerinin ülkelere göre dağılımı ise şöyle:

Ülke	Toplam Rezerv (Bin ton)
Türkiye	885.000
ABD	80.000
Rusya	35.000
Çin	47.000
Arjantin	9.000
Bolivya	19.000
Şili	41.000
Peru	22.000
Kazakistan	102.000
İran	1.000
Toplam	1.241.000

Metallerji Mühendisi Mahmut KİPER:

Ürettiğimizden Çok Tüketiyoruz!

Bildiren Dergisi için 2011 başında, 2010 yılının analizi için, tarafımdan yapılan bir değerlendirmede; gelişmiş ülkelerin araştırma geliştirme faaliyetleri, nitelikli iş gücü ve teknolojik bilgi birikimindeki avantajlarını kullanarak küresel pazara yeni ürünler ve teknolojiler sunduğu, zamanla bu yeni ürünlerin standart teknolojiler ve kalifiye olmayan iş gücü tarafından da üretilebilir hale gelmesiyle, üretim merkezlerinin gelişmiş ülkelere taşınmaya başladığının altı çizilmiş ve devamla bu sürecin bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin ihracatını artırırken, yeni sermaye ve teknoloji ihtiyacı nedeniyle ithalat bağımlılıklarını daha fazla artırdığı vurgulanmıştır.

Aynı yazıda, küresel bu dönünün kırılmaması durumunda süreklilik arz eden bağımlılığın artacağı, ihracat-ithalat makasının ithalat lehine açılacağı ve cari açığın giderek büyüyeceği belirtilmiştir.

Tasarımdan pazarlamaya kadar pek çok halkası olan küresel değer zincirinde size biçilen ve kabul ettiğiniz rol üretim üssü olmak ise kısır döngünün gelişmiş ülkeler lehine, gelişmekte olanlar aleyhine diğer bir sonucu olarak da üretimin en büyük maliyet girdilerinden olan enerji bağımlılığına, yüksek enerji

maliyetlerine ve çevresel sorunlara da boyun eğmek gerekeceğinin altı çizilmiştir.

Bu yazı şu cümlelerle son bulmuştur:

“Ülkemizin hedefi bilim ve teknoloji üreten ve buna bağlı şekilde ekonomisini yüksek katma değerli üretime dayandıran bir toplum mu olmak? Yoksa sadece başkalarına geliştirilmiş teknolojik ürünler için iyi bir pazar kalarak, ürettiğinden çok tüketen ve bu tüketimiyle ve kırılgan ve bağımlılığının arttığına farkında olmadan sıcak paraya dayalı ekonomik büyüklüklerle geliştik diye avunmak mı?”

Geçen kısa sürede çerçevelenmeye çalışılan bu manzara daha da derinleşti ve durum daha da vahimleşti.

Daha önceleri büyüme rakamlarından ve gelişmelerden oldukça memnun kesimler bile gidişin vahametinden endişe duymaya başladı.

Aşağıdaki sözler İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Özince'ye ait:

“Türkiye üretmiyor, tüketiyor. Türkiye bugün tasarruf yapmıyor. Bunu müşterilerimizden biliyoruz. Kredi kullanan müşterilerimiz artık yatırım yapmıyorlar. Çoğu marketçi, gayrimenkulcü, inşaatçı oldu. Gayrimenkul fiyatlarının ne kadar yükseldiğine bakarsanız, Türkiye'nin üretmediğini görebilirsiniz. Türkiye katma değeri yüksek sanayi üretimine geçemedi. Güçlü bir sanayi sınıfı oluşturamadık. Bugün Türkiye tarımda bile her şeyi ithal ediyor.”

2011 verilerine bakınca yine rekor kıran büyüme ve ihracat rakamları ile üstü örtülmeye çalışılan diğer verilerin ekonomimiz açısından belki de kayalara çarpmadan önceki son alarmlar olduğu görülmektedir.

2010 yılında yüzde 9.2 ile rekor kıran büyüme, 2011 yılının son çeyreğinde yavaşlama eğilimine girse de, yılın bütününde yüzde 8.5 oranında OECD ülkeleri içinde yine

rekor kırma başarısını göstermiş, ihracat ise 2011'de yüzde 18.2 artışla 134.6 milyar dolara çıkarak rekor kırmıştır.

Ancak ithalat rekoru daha da görkemli olmuş ve 2011'de ithalat yüzde 29,8 artarak 240,8 milyar dolara yükselmiştir. Böylece dış ticaret açığımız 106 milyar doları geçmiştir. 2009'da %72.5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı, 2010'da %61,4'e ve 2011'de de %55,8'e düşmüştür.

İthalatın 173,1 milyar dolarlık bölümü ara malları, 37,3 milyar dolarlık bölümü yatırım malları, 29,7 milyar dolarlık bölümü tüketim mallarından oluşmuş, yani rekor kıran ihracatımız sadece ara malı ithalatının %78'ini karşılayabilmiştir.

İthalatta ilk sırada 54.1 milyar dolarla enerji bulunmaktadır. Türkiye, enerjide % 72 dışa bağımlı bir ülke konumundadır. Geçen yıla göre enerji ithalatımız % 40 artmış bulunmaktadır.

Cari açığımız %10'lara tırmanmıştır. Böylece, büyümeyi kendi kaynaklarımızdan değil, küresel piyasalarda dolaşan fazla para ile finanse ettiğimiz anlaşılacaktır. Tüm bunlara ek olarak tasarruflarımızın milli gelire oranının %12'den de az olduğu düşünüldüğünde tablo daha da vahim bir hal almaktadır.

Oysa Çin'de tasarruf oranının %40'larda, Kore'de %30'ların üstünde olduğu, bizde de on sene önce bu oranın %20'lerin üstünde seyrettiği düşünüldüğünde üretmeden tüketme ve rekor kıran büyümeleri de el parasıyla yaptığımızı söylemek yanlış olmayacaktır. Giderek büyüyen cari açık ile finanse edilmeye çalışılan büyüme, finansörlerin insafına kalmıştır.

İçinde bulunduğumuz teknenin süratinden keyif alırken, nereye doğru gittiğini ve kontrolde olup olmadığını gözden kaçırmamak gerekir. Belki de hızla kayalara doğru gidiyordur.

Prof. Dr. Kerem KARABULUT:

Atatürk Dönemini Bir Türlü Yakalayamadık

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar belli başlı siyasi iktidar dönemleri ve bu dönemlerde gerçekleşen ekonomik göstergeleri aşağıdaki iki başlıkta sunmak mümkündür. Bu kısımdaki bilgiler daha önce ortaklaşa hazırlanan bildiri konuya uygunluğu nedeniyle aktarılmıştır (Karabulut ve Diğerleri; 2008: 85-88).

1- Temel Siyasi Dönemlerde Sanayiye Verilen Önem

İç pazarın boyutlarını sınırlayan düşük gelir düzeyleri, modern sanayi kurmayı zorlaştıran düşük yatırım düzeyi, yerel teknoloji kapasite eksikliği, vasıflı işgücü yokluğu gibi hususlar düşük kalkınma düzeyindeki ülkelerde sanayileşmenin önündeki önemli engellerdir. Sanayileşme süreci ilerledikçe bunların sorun olma özellikleri azalır (Şenses; 1996: 252). Ancak, Türkiye’de kalkınma süreci ilerledikçe (kişi başına düşen gelir artışı gibi) sanayideki katma değer artışının düşmesi çelişki gibi gözükmemektedir. Bu durum özellikle 1980 sonrası dönemdeki özelleştirme faaliyetleri ve devlet desteğinin azalması neticesinde sektöre kısa dönemde adapte olamayan özel sektörün başka alanlara yatırımını yönlendirmesinden kaynaklanmıştır

olabilir. Ancak, uzun dönemde sanayi sektöründe yaşanacak katma değer artışı, ülke kalkınması için hayati önem taşımaktadır.

Adam Smith’in 1776’daki “Ulusların Zenginliği” eseriy-le Klasik İktisat kurallarına yön veren düşüncelerinin Batı’nın baskısı sonucunda özellikle 1838 Osmanlı-İngiliz Ticaret Anlaşması ile Osmanlı Devleti’nde uygulanmaya çalışılması, Osmanlı İmparatorluğu’nda “sanayinin doğmadan ölmesi”ne yol açmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuyla birlikte, sanayinin üzerinde önemle durulan bir sektör olduğu görülmektedir. Sanayileşme Cumhuriyetle beraber, kalkınma ve gelişme ile eş anlamlı görülmüş ve hep öncelikli olmuştur. Bu bağlamda, 1913 yılında kabul edilen sanayi kanunu, 1927 yılında yeniden düzenlenerek 15 yıllığına yürürlüğe konmuştur. Ancak, çıkarılan bu yasanın özel sanayi işletmelerine tanıdığı en önemli teşviklerin beş yıl sonra kaldırılması, yasanın etkin bir şekilde uygulanmasını engellemiştir.

Cumhuriyet’in başından itibaren, özel kesimin sınai faaliyetlerde yer almaları özendirilmiştir. Örneğin, 5 Nisan 1925 yılında çıkarılan bir yasa ile şeker sanayinde yatırım yapılması, 18 yıl tüketim vergisi alınmaması, 10 yıl arazi vergisi alınmaması, bedava arazi temini gibi pek çok önemli ayrıcalıklar verilerek suretiyle teşvik edilmiştir (Tokgöz; 2004: 90).

Atatürk Dönemi içerisinde olan 1930’lar da sanayi sektörü yine öncelikli olmuş ve bu doğrultuda sanayileşmenin planlı ve düzenli olabilmesi için iki tane beş yıllık sanayi planları hazırlanmıştır. 1934-1938 yıllarını kapsayan Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı’nın (BBYSP) temel stratejisi; un, şeker, pamuklu kumaş gibi “üç beyaz” ile kömür, demir ve akaryakıt gibi “üç siyah” tan oluşan temel ihtiyaç maddelerinin üretimine öncelik vererek bu alanlarda ithal ikamesi sağlamaktır

(Karluk; 1996: 203). BBYSP başarıyla uygulandığını söylemek mümkündür. Çünkü planda yapımı öngörülen 23 tesisten 4’ü dışında hepsi tamamlanarak üretime geçilmiştir. O dönemin koşulları dikkate alındığında kurulan her sanayi tesisinin ülkeye büyük katkısı olacağını anlamak zor değildir. Günümüzde çok fazla önemsenmeyen un, şeker ve pamuklu kumaş gibi ürünler o dönemlerde çok önemli ihtiyaç maddeleridir.

Atatürk döneminin sanayileşme stratejinin yürütüldüğü kalkınma politikasını ise “devlet öncülüğünde kalkınma stratejisi” olarak değerlendirebiliriz. Ancak, Atatürk döneminin devletçilik politikasını kısaca “dogmatik” değil “pragmatik” bir devletçilik politikası olarak değerlendirmek gerekmektedir. Bu devlet anlayışı aynı zamanda, mali tekeller dışında, özel sektöre ekonominin hiçbir alanında sınırlama getirmemiştir.

“BBYSP’nın uygulaması devam ederken, 20-24.01.1936 tarihleri arasında İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı’nın (İBYSP) hazırlıklarını yapmak üzere, ekonomi bakanı Celal Bayar’ın başkanlığında sanayi kongresi toplanmıştır. 16.09.1938 tarihinde plan taslağında bazı değişiklikler yapılmış ve 4 yılı kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Fakat II. Dünya Savaşı’nın çıkmasından üç ay önce, İBYSP’den da vazgeçilerek yerine 05.04.1939 tarihinde “İktisadi Savunma Planı” konulmuştur. Bunda Cumhurbaşkanı İsmet İnönü’nün büyük etkisi olmuştur. Çünkü ülkenin bir savaşa girmesi ihtimaline göre her türlü öncelikler yeniden düzenlenmek zorunda idi” (Karluk; 1996: 204). Kısaca Sanayi sektöründe en fazla katma değer yaratıldığı dönem Atatürk dönemi olmuştur.

Sanayi sektörüne verilen önem ve destek II. Dünya savaşı koşullarında kısmi olarak yavaşlansa da, 1946’da Demokrat Parti’nin kurulması ve 1950’de

iktidara gelmesi sürecinde de Cumhuriyetin ilk yıllarında olduğu gibi, temel tüketim mallarının ithal ikamesine dayanan bir yapıya sahip olarak, yerli tarımsal ve madensel hammaddeleri işlemeye yönelik olmuştur.

1960'lar ve 1970'lerde toplam yatırımlarda sanayinin payı %30'un altına inmemiş ve dönemin hükümetleri de en çok sanayiye teşvik etmişlerdir. 1980 sonrası dönemde ise, aynı ilginin devam ettiğini söylemek güçtür. 1990 sonrasında da "rant iklimi"nin hakim olmasıyla sanayi gölgede kalmıştır (Sönmez; 2003:117-211). Tabloda görüldüğü gibi, bu gelişme doğrultusunda 1990 sonrası dönemde sanayideki katma değer artışı, önceki dönemlere göre düşmektedir.

Günümüze kadar, sanayi sektörünün hemen tüm hükümetler döneminde önemli kabul edilerek desteklendiği söylenebilir. Ancak, özellikle 1990 sonrası ekonomik ve siyasi iklimi sanayi sektöründeki daha fazla olması gereken katma değer artışını olanaklı kılmamıştır denilebilir.

2- Dönemler İtibarıyla Temel Ekonomik Göstergeler

Enflasyon oranı ve diğer temel ekonomik göstergeler ana dönemler itibarıyla aşağıdaki gibi bir seyir izlemiştir.

Türkiye ekonomisi, en yüksek büyüme ortalamasını Atatürk döneminde yakalamıştır. Bunun dışında, özellikle 1950-1975 döneminde ve 2002 sonrasında hızlı bir büyüme dönemi yaşamıştır. Ancak 2008 yılı krizinde de bağı olarak II AK parti iktidarı döneminde bu başarı gösterilememiştir. 1950-1960 döneminde altyapı yatırımlarıyla büyüyen ekonomi, ilk üç plan döneminde sırasıyla, %6.6, % 6.3 ve % 5.2'lik büyümeler yaşamış, takip eden beş yıllık plan dönemlerinde aynı hız yakalanamamıştır. 1994, 1999 ve 2001 kriz dönemlerinde ise ekonomide negatif büyümeler yaşanmıştır.

Türkiye'nin önemli iktisadi problemi olan enflasyon ise, özellikle 1980 sonrası siyasi iktidarların en önemli uğraş konusu olmuştur. 1980'lerden başlayarak önce %40'larda, daha sonra %50, %60 ve %70 gibi yüksek seviyelerde kemikleşen bir enflasyon Türkiye ekonomisinin önemli bir problemi olmuştur. Özellikle enflasyonu düşüreceği iddiasında olan IMF destekli 2000 yılındaki programdan önce döviz kuru ve kamu

fiyatlarındaki artışlardan etkilenen TEFE, yüksekti. 2000 yılındaki görece düşüşün ardından 2001 krizi ile yeniden yükselmiş ve daraltıcı politikalar uygulanması sonucu 2002'de yeniden %30'a gerilemiştir. 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra, ülkede yakalanan siyasi istikrar (tek parti iktidarı avantajı) ve IMF programının sıkı bir şekilde uygulanması sonucu, uzun yıllar sonra ilk defa Türkiye ekonomisi tek haneli enflasyonla tanışmıştır. Ancak enflasyondaki bu düşüşün reel üretim artışı ile olmadığı, daha çok satın alma gücündeki azalmadan kaynaklandığını ileri süren iktisatçılar da vardır. Sebep ne olursa olsun, enflasyonun düşme eğilimi göstermesi topluma olumlu motivasyon olması bakımından iyi bir gelişmedir denilebilir.

Cumhuriyetle birlikte ülke kalkınması için önemi daha iyi anlaşılan sanayi sektörü, hep öncelikli olmuştur. Ancak 1980 sonrası dönemde özellikle kamunun desteğinin azalması ve ekonomideki rant iklimi sanayi sektörünün gerekli ilerlemeyi gösterememesinde etkili olmuştur.

Cumhuriyet sonrası dönemde, 1950'lerin ortalarına kadar tarım sektörü ekonomide belirleyici bir rol oynamıştır. Ancak, daha sonraki dönemlerde IMF programlarının etkisiyle de tarıma verilen desteklerin azalması, tarımdaki katma değer artışını düşürmüştür. 1980 sonrası iktidarlar döneminde, tarımın millî gelirden aldığı pay hızla azalmış ve kırdan kente göç

de hızlanmıştır.

Uzun yıllar Türkiye'nin en önemli ihracat kalemi olan tarım ürünlerinin 1980 yılında toplam ihracattaki payı %58 civarında iken, 2000'li yıllarda bu pay %10'lara kadar gerilemiştir. Yine, tarım ürünlerinin toplam ithalat içindeki payı 1980 yılında %1 civarında iken, günümüzde bu oran %5 civarındadır (Sönmez; 2003:43).

Türkiye ekonomisinde ihracat ve ithalat artışında temel değişim yılı (milat) 1980 kabul edilebilir. 1980 öncesinde izlenen sabit döviz kuru politikası ve ithal ikameci büyüme politikası ihracat artışını engellemekteydi. 1980 sonrası dönemde ise ihracata yönelik kalkınma politikasının benimsenmesi ve bu doğrultuda verilen teşvikler, ayrıca yapılan devalüasyonlar sonucu yerli ürünlerin yabancı alıcılara daha düşük fiyattan satılması ihracatı çekici kılmıştır. Ancak, bu serbestleşme (liberalleşme) politikaları aynı zamanda ithalatı da artırdı ve beraberinde getirmiştir. Hammadde, ara ve yatırım malı ihtiyacını dışarıdan karşılayan Türkiye, büyüdükçe ithalat ihtiyacı da artmıştır.

Bu gelişmeler sonucunda, özellikle 1980 sonrası dönemde, dış ticaret hacmi büyüyen ve dünya ile daha çok ticaret yapan Türkiye'nin ithalat giderleri ihracat giderlerinin hep üstünde olmuştur. 1980-2000 döneminde ihracat gelirleri ithalat giderlerinin ancak üçte ikisini karşılayabilmiştir. Yıldan yıla artan cari açıklar zaman zaman ülkeyi kriz sürecine sokmuştur. 1991-

1994 döneminde yaşanan önemli cari açık 1994 krizine sebep olmuştur. Bu kriz yeni borçlanmalarla aşılırken, cari açık kronik hale gelmiş ve 2000 yılında 9,8 milyar dolara ulaşmasıyla 2001'de tarihin en büyük krizi yaşanmıştır.

1980 öncesi dönemde çok seyrek yapılan kur ayarlamalarından dolayı TL'nin değer kaybı az olmuş veya sınırlı kalmıştır. 1980 sonrasında izlenen liberalleşme politikaları sonucu, enflasyonu izleyen kur artışları, enflasyonun kronik hale gelmesiyle hızlanmıştır. TL'nin en çok değer kaybının yaşandığı dönem ise, %109 ile 1991-1994 dönemi olmuştur.

Türkiye'nin 1980 öncesindeki iktidarlar döneminde dış borçları, Dünya Bankası ve IMF gibi resmi kuruluşlardan aldığı borçlardan oluşmaktaydı. Alınan borçlar daha çok üretimde ve projelerde kullanılmaktaydı. Ayrıca bu borçlar daha ziyade uzun vadeli borçlardı. Ancak 1980 sonrası dönemde, kısa vadeli ve global finans kuruluşlarından alınan borçlar artmıştır. Özellikle 1990 sonrası kısa vadeli sermaye hareketlerini çekmek için sabit kur politikası izlenmiş ve 1991-1994 döneminde dış borçların milli gelire oranı %43'e ulaşmıştır. 2000-2001 krizinde yapılan dış borçlanmalar ise, IMF'den gelen kredilerle sınırlı kalmış ve alınan borcun çoğu finans krizini aşmak için kullanılmıştır. 2002 yılında dış borçların milli gelire oranı %78'e çıkmıştır. İç borçlanma ise daha

ziyade 1980'li yılların ortalarından itibaren hızlanmıştır. Vergi almayı beceremeyen iktidarlar, borçlanma yoluyla kaynak teminine gitmişler, kamudaki savurganlık, rüşvet, hortumlamalar, savaş ve popülizm ile artan açıkları tekrar borçla kapatma politikaları iç borçları çok artırmıştır. 2001 finans krizinde kamu bankalarını ve batık bankaları kurtarmak için yapılan iç borçlanmalarla stok, milli gelirin %68'ini bulmuştur. (Sönmez; 2003:71-72).

SONUÇ

Cumhuriyet sonrası döneme ait siyasi dönemler itibarıyla genel bir değerlendirme yapılması gerekirse, günümüze kadar Atatürk döneminde yakalanan olumlu performansın henüz yakalanamadığı söylenebilir. Yine Atatürk dönemi de dâhil olmak üzere, her olumlu gelişmenin ülkenin ya da ekonominin çöküş yaşadığından sonra gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Ekonomik performansın en iyi olduğu dönemlerin tek parti iktidarlarının olduğu dönemler olduğu görülmektedir. Bu durum, Türkiye'de tek parti iktidarlarının siyasi istikrarı sağlayarak bunu ekonomik göstergelere yansıttığını göstermektedir. Diğer bir anlatımla, koalisyon iktidarları döneminde siyasi istikrarsızlıklar yaşanmakta bu da ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.

KAYNAKÇA

DIKKAYA, Mehmet, Deniz Özyakışır, Türkiye Ekonomisinde

Yeni Arayışlar: 1946-1960 Dönemi, Türkiye'nin Ekonomi-Politigi, 1923-2007 (Editörler: Mehmet Dikkaya, Deniz Özyakışır, Adem Üzümcü), Orion Kitabevi, 2008.

EREN Aslan, Türkiye Ekonomisi, Ekin, Bursa, 2010.

KAÇMAZOĞLU, Bayram, Demokrat Parti Dönemi Toplumsal Tartışmaları, Birey yayıncılık, İstanbul, 1988.

KARABULUT, Kerem, Dilek POLAT, Serap BEDİR, Türkiye'de Temel Siyasi Dönemler ve İktisat Politikaları, Abant İzzet baysal Üniversitesi, Türkiye'de Siyasetin Dinamikleri Sempozyumu, Bolu, 4-5-6 Nisan 2008.

KARLUK Rıdvan, Türkiye Ekonomisi, Beta, İstanbul, 1996.

SÖNMEZ, Mustafa, Türkiye Ekonomisinin 80 Yılı, İstanbul Ticaret Odası, Yayın No: 2004-28.

SÖNMEZ, Mustafa, İşte Eseriniz, 100 Göstergede Kürtuluşan Çöküş Türkiye Ekonomisi, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003.

STIGLITZ, Joseph E., Küreselleşme Büyük Hayal Kırıklığı (Türkçesi: Arzu Taşçıoğlu ve Deniz Vural), Plan b, İstanbul, 2002.

ŞAHİN, Hüseyin, Türkiye Ekonomisi, Ezgi Kitabevi, İstanbul, 2009.

ŞENSES, Fikret, Kalkınma İktisadi -Yükselişi ve Gerilemesi-, İletişim Yayınları, İstanbul, 1996.

TOKGOZ, Erdiñç, Türkiye'nin İktisadi Gelişme Tarihi (1914-2004), İmaj Yayınevi, Ankara, 2004.

Yerli İlaç Firmaları Teker Teker Satılıyor

Abdi İbrahim CEO'su Candan Karabağlı, kur farkının ödenmesinin ve SGK'nın ilaç fiyatlarını indirmesinin ilaç sektörünü zor durumda bıraktığını belirterek, "Son 10 yılda 10'a yakın Türk ilaç firması yabancıların eline geçti. Şu anda teker teker gitmekte olduğumuz yol bu. Türkiye çok önemli bir pazar ve yabancı firmalar Türk şirketlerini satın alarak, ileride finansman ederim diye bakıyor" dedi.

Hürriyet gazetesinden Merve Erdil, ilaç sektörünün önde gelen şirketlerinden Abdi İbrahim İlaç Sanayi CEO'su Candan Karabağlı ile konuştu. Karabağlı, ilaç sektöründe son dönemde sıkça yaşanan yabancılara satışı fiyatlardaki indirim politikasına bağladı. Sektörün mağdur vaziyette olduğunu vurgulayan Karabağlı, "Yazılmış çizilmiş kurallar vardı. Euro kuru, 1.90-1.95'te sabitlenmişti. Şimdi kur 2.30-

2.35'te seyrediyor. İndirimler de ortada. Bıçak kemiğe dayandı. Firmalar teker teker satılıyor. En son Mustafa Nevzat gitti" diye konuştu.

ABD'nin, Boston kentinde düzenlenen Uluslararası Biyoteknoloji Fuarı'nda (Biotech) sorularımızı yanıtlayan Karabağlı, ilaç fiyatları konusunda büyük bir sıkıntı olduğunu belirterek, şöyle devam etti: "Geçen yıl yüzde 25-30 civarında bir kur artışı oldu. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) kendi koyduğu kurala göre bu kur farkını vermesi gerekiyordu. Maalesef SGK bu kur farkını vermedi ve bu ilaç sanayinde çok ciddi bir soruna yol açtı. Kendi koyduğu kuralı uygulamamak doğru değil. Kur düşseydi bu uygulanacaktı, kur arttığı zaman da uygulanmalı. Sanayiye sadece kurdan 1.5-2 milyar dolarlık yük geldi. Bu farkın kesinlikle verilmesi gerekiyor."

EN UCUZ ÜLKEDEN BİRİ

İlaç fiyatlarının dünya ortalamasının altında seyrettiğini, Avrupa'nın da çok altında

kaldığını belirten Karabağlı, şunu söyledi: "2009 yılının sonunda yüzde 20 civarında, 2010'un ve 2011'in sonunda yüzde 10 civarında bir indirim yapıldı. Artık bıçak kemiğe dayandı. Yerli firmalar teker teker şirketlerini satmaya başladılar. Böyle olunca yerli sanayinin gelişmesine çok ciddi bir fırsat bırakmamış oluyoruz. Şu anda fiyatlar dünya ortalamasının çok altında. İlaçta dünyada en ucuz ülkelerden biri haline geldik."

YABANCI BEKLEYEBİLİYOR

Sektörde karlılığın tek haneli rakamlara gerilediğine dikkat çeken Karabağlı, bahsettiği tabloya rağmen yabancıların niye Türkiye'ye gelmek istediğini ise şu sözlerle açıkladı: "Sermaye güçleri var. 'Bir gün kurallar değişecek' diye bekleyebilecek durumdadır. Türkiye çok önemli bir pazar. Türkiye'nin demografik yapısına bakıldığında yüzde 60'ı 30 yaşın altında ve büyüyen bir nüfus var. Bu nüfus yaşlanacak. Ortalama yaşam süresi 73'e çıktı. Bu süre daha da uzayacak. Değişen yaşam

tarzına bağılı olarak bir takım kronik hastalıklar artacak. Dolayısıyla Türkiye'yi çok dinamik ve büyüyecek bir pazar olarak görüyorlar.”

15 YILDA PİYASADA

Bir ilaca yatırım kararı alındığında orijinalde 10 yıl, jenerikte 3-4 yıl sonra piyasaya sürülebildiğini söyleyen Karabağılı, şöyle konuştu: “Orijinal ilaca 800 milyon dolarla 1.5 milyar dolar arasında yatırım yapıyorsunuz ve 15 yıl sonra ilacınız piyasaya çıkıyor. Yatırımcı olarak büyük risk alıyorsunuz. 20 yıllık bir patent süresi veriliyor, bu sürede bu ilaçtan yatırımınızı geri almaya çalışıyorsunuz. Devlet ilaca baktığında bu yatırım kısmını görmek istemiyor.”

KISALISTEYLE 30 GÖRÜŞME

Boston'da düzenlenen Bio-tech'te stand açan Abdi İbrahim'in yoğun ilgi gördüğünü söyleyen CEO Candan Karabağılı, “Yoğun görüşme talebi geldi. Sektörü dünyada iyi takip ettiğimiz için kısa liste oluşturduk ve görüşeceğimiz firma sayısını 30'a indirdik” dedi.

YERLİ ŞİRKETLERİN FİNANSMAN ŞANŞI YOK

Türkiye'nin, Çin, Hindistan, Güney Kore, Meksika gibi büyüme potansiyeline sahip pazarlar içerisinde değerlendirildiğini belirten Candan Karabağılı, “Onun için yabancı firmalar Türk şirketlerini satın alarak, ilerde olaylar düzeldiği zaman bunu finansman ederim diye bakıyor. Ancak yerli şirketlerin böyle bir finansman şansı yok” diye konuştu.

TEKNOLOJİ TRANSFERİNE KATKISI YOK

Abdi İbrahim olarak kendilerinin uluslararası piyasalara açılmaya çalıştıklarını bildiren Candan Karabağılı, bunun da yatırım, sermaye ve uzun soluklu bir bakış açısı getirdiğini belirtti. Karabağılı, sektöre yönelik satın almaların cari açığa olumlu katkı sağlayabileceğini, ancak Türkiye'ye teknoloji transferine yönelik bir katkısı olmayacağını savundu. “Bunun bir teknoloji transferi olmadığını bilmekte fayda var” diyen Karabağılı, bu satın almaların Türkiye pazarına ve civardaki pazarı elde etmeye yönelik bir çalışma olduğunu söyledi.

LİDERLİĞİN DEVAMI İÇİN BİYOTEKNOLOJİDE OLMAK ŞART

Sektör lideri olduklarını hatırlatan Candan Karabağılı, “Ama liderliğe devam etmek için biyoteknolojiye girmek zorundayız” dedi. Biyoteknolojik ilaçların mevcut pazar büyüklüğünün 240 milyar dolar olduğunu söyleyen Karabağılı, Türkiye'nin patent mevzuatını geç geliştirdiği için gelecek 10 yılda önemli bir pazara dönüşeceğini söyledi. Karabağılı, “10 yıl içinde patent süreleri sona erdiğinde çok büyük bir fırsat doğacak” diye konuştu.

ABD'YE BİYOLOG YETİŞTİR-MİŞİZ

Abdi İbrahim Ar-Ge Direktörü Ferhat Farşı, Türkiye'de firmaların biyoteknolojiye ilgi si arttıkça ABD'de bu alanda çalışan Türklerde de iş başvuruları geldiğini anlattı. “Biz de çok iş başvurusu alıyoruz” diyen Farşı, “Tersine bir beyin göçü söz konusu. Eskiden Türkiye'de akademik alandan başka bir yerde iş bulamıyorlardı. Son 15-20 yılda biyolog ve mikrobiyologları ABD'de yetiştirmişiz” dedi.

Prof. Dr. Cihan DURA:

Borçlanmanın Şeytan Üçgeni Nasıl Tamamlandı

Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı, yurttaşlarımızı birkaç ay önce bakın nasıl uyarıyordu: “Dünya çok karışık, ilerde ne olacağını bilmiyoruz. Oysa Türkiye’de krediler çok hızlı artıyor. Aşırı bir borçlanma eğilimi var. Bir miktar fren mekanizmalarını kullanmak gerekmektedir.”

Sayın Başçı uyarısında son derecede haklı, ancak geç kalmış bir uyarı bence... Türkiye borçlanma eğilimi gerçekten yüksek ve giderek şiddetlenen bir ülke... Çevre ülkeleri arasında Rusya’dan sonra dünyanın en borçlu ekonomisi konumunda. Borçlanma aşırılığını bilhassa özel sektörde ve tüketici kredilerinde gözlemliyoruz.

ÖZEL SEKTÖR BORÇLANMAYA DOYMUYOR

a)AKP iktidarında dış borç yapısında esaslı bir değişim oldu: Özel dış borçlanmada daha önce görülmemeyen artışlar kaydedildi.

Özel kesimin dış borçları AKP’nin iktidara geldiği 2002

yılı sonunda sadece 43 milyar dolardı; sonraki yıllarda ise âdeta patladı: Kamu ve TCMB borçları aşağı yukarı yerinde sayarken, özel sektörünkiler muazzam bir sıçrama yaptı: 2006’da 121 milyar dolara, 2007 ikinci çeyreğinde 139 milyar dolara fırladı; artış 96 milyar dolar, yüzde 200’den fazla!... Doğal olarak özel sektörün, toplam dış borç stokundaki payı da yüzde 34’den yüzde 60’a tırmandı. İktisatçı yazar Mustafa Sönmez söz konusu değişikliği şöyle dile getiriyor[i]: “AKP’nin iktidara geldiği 2002 sonunda dış borç 130 milyar dolardı ve üçte ikisi, çoğu IMF’ye olmak üzere, devlet borcuydu. AKP iktidarında özel sektör borçlandıkça borçlandı. 2011 sonuna geldiğinde özel kesim borç miktarı 203 milyar doları ve toplam 307 milyar dolarlık borcun üçte ikisini buldu. Bu, AKP iktidarında özel borçların yüzde 372 artması demektir.” (Ne desek... AKP iktidarı dış borçlanmayı da özelleştirdi mi desek acaba?)

Özel sektörün yurtdışından sağladığı uzun vadeli kredi borçları ise, son 8 yılda yaklaşık 2,5 kat arttı. Sektörün 2004 yılında 37 milyar dolar düzeyinde bulunan uzun vadeli kredi borcu, 2011 yılında 127 milyar dolara ulaşmış bulunuyordu. Yurtdışından gerçekleştirdiği borçlanmalarda en fazla artış 2005-2006 döneminde oldu.

Peki nedir sebebi dış borç yapısındaki bu âni değişikliğin? Özel dış borç stoku neden AKP döneminde böylesine coştı? Ne oldu, ne değişti de böylesine keskin bir rota değişikliğine sahne oldu Türkiye ekonomisi? Şöyle diyen var: Özel sektör “dış ticaret açığını fonlamak” amacıyla dış borçlanma yapıyor. Olayın en yaygın ve makul görünen açıklaması ise şu olmalı: Türkiye’de TÜSİAD’çılar başta olmak üzere bir kısım özel girişimci, sözde “iş adamı”, kolay ve havadan para kazanma peşinde. Üretmiyor, rantiyecilik yapıyor, oturduğu yerde cebini doldurmaya bakıyor. Peki, nasıl? Yaptığı şu: Dışardan düşük faizle kredi sağlıyor. Yabancıdan borçlandığı dövizleri TL’ye çevirip devlete yüksek faizle borç veriyor. Dış krediye ödediği faizle, Türk halkının sırtından aldığı faiz arasındaki farkı cebine indiriyor[ii]. Yüklendikleri bu “devasa borç yükü” sayesinde büyüdükleri için, düşük kur politikasının da sürdürülmesini istiyorlar.

Acaba AKP hükümetinin özel dış borçlar ve bu borçların böylesine artması karşısındaki tutumu nedir? Amiyane bir ifadeye müsaade edilirse, Esfender Korkmaz’ın kaydettiği gibi yanıtı şudur: “Bana ne özel sektörün bor-

cundan!...” Bu anlayış son derece yanlış... Çünkü bir temerrüt durumunda, dış alacaklılar, doğrudan devletin yakasına yapışacaktır. İkincisi, özel sektörün dış borcu aynı zamanda devleti de ilgilendirir. Çünkü “ABD, Almanya, Fransa gibi ülkeler kendi paralarıyla borçlanıyor. Bu ülkelerde iç ve dış borç ayrımı yoktur. Kendi dolarları veya avroları ile dış borç alıp, aynı para ile geri ödüyorlar. Buna karşılık Türkiye’de durum farklı: Türkiye dövizle borçlanıyor. İster devlet, ister özel sektör olsun, sonunda bu borçları dövizle -yabancı parayla- ödemek zorundadır. Ayrıca dövize ihtiyacı vardır, şu veya bu şekilde dolar veya avro bulmak zorundadır. Ödeme sırasında dövize olan talep artacak, kur da etkilenecektir.

Akla gelen bir nokta da şu: Devlet her alandan çekildiği gibi sanki dış borçlanmadan da çekiliyor, bir bakıma dış borçlanmayı de özelleştirdi. Bir diğer rant alanı olarak, daha da palazlansınlar diye bizim “para babaları”na bıraktı.

b)Dış borçlanma, bilindiği gibi, ülkeden faiz şeklinde yıllarca sürebilecek kaynak çıkışına sebep olur. Nitekim yabancıların Türkiye’ye açtıkları kredilere ödenen toplam faiz -yani yurt dışına kaynak aktarımı- büyük bir miktara ulaşmış bulunuyordu: 2002-2011 döneminde 88,4 milyar dolar!... Dış borç faiz ödemelerinin 2002’de 6,4 milyar dolar olan yıllık tutarı, 2004’te 7 milyar dolara çıkmıştı; 2008 yılında ise 12 milyar dolarla en yüksek düzeye ulaşmıştı. 2010’da ve 2011 yılında 8,6 milyar dolara geriledi. Son iki yıldaki gerilemeye rağmen, dış borçların hâlâ yüksek düzeyde olan bir yıllık faiz yükü bulunmaktadır[iii].

Ülkeden böyle dış borç faizi şeklinde kaynak çıkışının başlıca olumsuz etkisi cari açığı artırmasıdır. Dahası dış borçlar açığı kapama ve Hazine’yi finanse etmek için alındığından, faiz çıkışının ülkeyi yoksullaştırıcı etkisi de vardır. Öte yandan Tür-

kiye riskli ülke sayıldığı için, dış krediler yüksek faizle alınıyor. Bu durum, belirttiğim iki etkiyi daha da şiddetlendirmektedir.

Çirkin Batı’nın kendi dışındaki, sömürmek istediği ülkelere karşı kullandığı serbest ticaret, özelleştirme, yabancı sermaye, ... gibi ekonomik silahlardan biridir borçlandırma. Bu yoldan bir yandan faiz yoluyla finans kapitalini nemalandırır, bir yandan da borç verdiği ülkeden türlü iktisadi ve siyasi ödümler koparır. Tabii ülkedeki işbirlikçileri de katılır bu soygun mekanizmasına. Türkiye ne yazık ki böyle bir istismar tuzağına düşürülmüş bir ülkedir.

HALKIMIZ DA BORÇLANMA GİRDABINDA

Türkiye’de AKP iktidarının başta gelen işlerinden biri de, tüketici kredileri ile kredi kartları kullanımında yarattığı büyük patlama olmuştur. Ekonomik kriz sonrası son 10 yılda alınan önlemlerle faizler aşağı çekildi. Faizlerin bu düşüşü yıllarca ertelenmiş olan konut, otomobil, beyaz eşya talebini arttırdı. Bankacılık sektörünün çeşitli uygulamaları, türlü kampanya ve taksit imkânları vatandaşın tüketim iştahıyla birleşince, Türkiye harcama müptelası bir ülke haline geldi. Ülke ekonomisinin “dış açığı”na benzer, bir tür “açık” daha oluştu: Tüketici açığı!...

Başka bir deyişle ülkemizde birey düzeyinde borçlanma başladı: Halkımız ciddi ve tehlikeli bir şekilde borç altına girmeye, ürettiğinden daha fazla tüketmeye, gelecekteki kazançlarını şimdiden harcamaya yöneldi. Bu değişikliği en iyi, borçlu sayısı ile borç miktarında görebiliyoruz: 2002-2010 arasında tüketici kredisi borçlu sayısı 1,6 milyondan 11,3 milyona yükselirken, tüketici kredisi borcu da muazzam bir artışla 2,8 milyar TL’den 122,2 milyar TL’ye tırmandı[iv].

Aynı eğilimi başka rakamlarda da görebiliriz: Merkez Bankası haftalık bültenine göre mevduat bankalarının tüketici kredileri ve

bireysel kredi kartları kullanım tutarı 9 Mart 2012 itibarıyla 219 milyar liraya yükselmiş bulunuyordu. Aynı tarihte, bireysel kredi kartı kullanım tutarı ise 55 milyar lira idi. Gerçekte bir ödeme aracı olan kredi kartı “bir kredilendirme aracı”na dönüşmüştür. 13 Nisan 2012 itibarıyla Türk halkının kişi başına 14 bin 200 lira kredi borcu bulunuyordu.

Bu arada AKP döneminde, bankacılık sisteminin yarısından fazlasının yabancı bankacıların -küresel şirketlerin- mülkiyetine geçmiş olduğunu da hatırlatmakta fayda var.

SONUÇ

Türkiye’de bir sacayağı tamamlanmıştır: Eskiden kamu dış borçları önde idi, epeydir özel sektör borçlanması onu geçmiş bulunuyor. Ve sıra halka geldi. O da birey düzeyinde borç batağına sürüklendi. Bir diğer deyişle şeytan üçgeni tamamlanmış oldu.

Halkımız artık üretmekten çok tüketmeyi düşünüyor, öyle terbiye edildi; bol bol harcıyor, daha doğrusu üretmeden harcamaya imkânına kavuşturuldu. Ona bu imkânı Neoliberal küreselleşme politikaları sağlıyor. Nasıl? Yurttaşlarımızı bol bol borçlandırarak!... Küresel şirketlerin finansal sermayesi böylece nemalanmış oluyor. Biz borçlanırken, onlar -içerdeki zengin ortaklarıyla- bol bol faiz geliri elde ediyorlar.

Peki nereye kadar? Bir örnek var önümüzde: Yunanistan!... Borçlarını ödeyemez duruma düşen komşumuz... Ve dikkat isterim değerli okur, dünyada ilk kez bir devletin iflasından söz ediliyor, o devlet Yunanistan!...

[i] <http://mustafasonmez.net>

[ii] Cihan Dura, Derin Komplo: Türkiye’nin Yeniden İşgali, İleri yayınları, İst., 2008, s.439 vd.

[iii] Naki Bakır, Dünya, 26.2.2012

[iv] Bkz: Cihan Dura, “AKP’yi Ayakta Tutan Kredi Kartları mı?”

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA:

Bayramiç 2. Tohum, Takas ve Yerel Ürün Şenliği

Nisan ayında Çanakkale'nin şirin ilçesi Bayramiç'e doğru gitmek üzere Ezine'de dolmuş bekliyorduk. Bayramiç ovasında bir köyde oturan bir kadınla sohbeteye başladık. Köyünde hemen hemen bütün erkeklerin kanserden öldüğünü ve kendisinin de aynı şekilde yalnız kaldığını söyledi. Ova kesimindeki köylüler şirket tohumlu, kimyasal ilaçlı ve gübreli endüstriyel tarımın pençesinde idiler. Üstelik tarım ilaçları atarken dikkat de etmiyorlardı. Bayramiç'te sağlıklı bir arkadaşımız ilçe yöneticilerinden birinin "bugün köylülerin nesi var? Hepsinin rengini yeşil gördüm" diye sorduğunu söyledi. O gün hepsi yeşil bir renk bırakan bir tarım ilacı atmışlardı. Koruyucu elbise, maske ve sonrasında yıkanma falan yoktu. Geçenlerde de 1. Tarım Sağlığı ve Güvenliği Sempozyumu için Şanlıurfa'da idik. Halk sağlıklı bilim insanları insektisit dediğimiz böcek öldürücü ilaçlara "canlıkıran" (biosit) demektedirler. Minimum kalıntı limitleri (Minimum Residue Limits, kısaca MRL) denilen şey aslında büyük

bir aldatmaca idi. En iyi önlemleri de alsanız, en düşük dozda da kullansanız, bu maddeler besin zinciri içinde birike birike insanların yiyeceklerine öldürücü dozlarda geliyordu. Buna biyo birikim deniliyor. İşte yerel tohumlar bunlara karşı çok iyi bir çözüm idi ve biz de bu nedenle 21 Nisanda ikincisi yapılacak olan şenlik için Bayramiç'e gidiyorduk.

Bayramiç Belediye başkanı İsmail Sakin Tuncer, yardımcısı Ergun Tüzgen ve Bayramiç Yeniköy Kaz Dağları Ekolojik Yaşam ve Tohum Derneği Başkanı Mustafa Ülgen başta olmak üzere kutlanacak çok kişi var. Aralarında Tarım Ekonomisi Derneğimiz de olmak üzere Tohum İzi Derneği, Buğday Derneği, Slow Food Türkiye, Ziraat Mühendisleri Odası Çanakkale Şubesi, Bayramiç Süt Üreticileri Birliği, Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği, Bayramiç Ziraat Odası, Kazdağı Doğa ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği, Ocaklı Beldesi Derneği, Ekolojik Yaşam Derneği, Bayramiç Kırmızı Et üreticileri Birliği ve Agrida gibi kuruluşlar etkinliğe değişen ölçülerde katkı verdi.

Cumartesi günü yerel tohumlar temalı trans Kazdağı yürüyüşü için bir grup katılımcı Küçükkuşu'dan başlayarak Bayramiç'e ulaştı. Etkinlikte öğleden önce paralel iki çalıştay yapıldı. Birincisi "tohum ve tohumculuk" ikincisi de "katılımcı sertifikasyon sistemi" başlıklarını taşıyordu. İlk çalıştayda tohumculuk kanunu ile yerel tohumların satışının yasaklandığı, bunun uluslararası ve ulusal tohum şirketleri adına yürütülmüş bir kökten tekelleşme olduğu belirtildi.

Serbest ticaret ağzını kullanan çevrelerin aslında ciddi bir zulüm yaptıkları ve yerel tohumları, sadece şirket tohumlarını geliştirmek için kullanılacak bir gen kaynağı olarak kısıtlı bir çerçevede tutmak istedikleri belirtildi. Yeni kurulan gen merkezlerine rağmen bu politikanın yerel tohumların yok olmasını önlemediği dile getirildi. Bir katılımcı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yerel tohumların ticarete açılması için çalışmalar yaptığını söyleyerek var olan durumu açıklamış oldu. Tohumculuk Kanununun kabulü sırasında TBMM'de yoğun lobi çalışmalarının yapıldığını gözleyen katılımcılar anılarını anlattılar. Yerel tohumları savunmak için kararlı gözükten bir milletvekili daha sonra "bize daha güzel şeyler anlatıyorlar" demişti. Katılımcılar büyük ölçekli endüstriyel tarımın köylüleri göçe zorlayarak kentlerde sefaletle ittiğini, bu üretimin tarım ilaçlarına (canlıkıran) mecbur kaldığını belirttiler. Halbuki köylü tarımında yerel tohumlarla, evde yapılmış ilaçlarla başarılı olunabileceği açıktı. Tarım ilaçlarını üreten şirketlerin bazılarının beşeri ilaçlar da ürettikleri, insanların yağlarında biriken tarım ilaçlarının kaçınılmaz olarak kansere ve başka hastalıklara yol açtığı, bazı obezlere zayıfladıklarında yağlarında birikmiş tarım ilaçları vücutlarına geçtiği için zayıflamayı durdurmaları bile önerildiği söylendi. Başak Egesel "yerel tohum üreticilerin bilgi eksiklikleri nedeniyle yerel tohumların saflığını koruyamadıkları, hatta tohum şenliklerinin bile buna katkıda bulunduğunu" ileri sürdü. Ye-

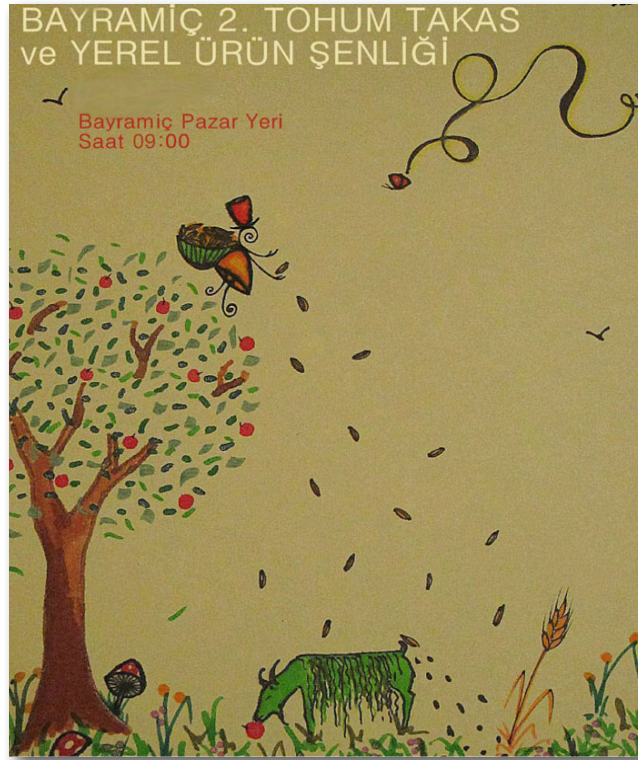

rel tohumların karışmadan üretilmesi için gerekli bilgileri içeren, Tohum İzi Derneği ve Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından düzenlenmiş bir eğitim çalışmasının notlarının derlenme aşamasında olduğu haberi katılımcılara verildi. Fusun Ertuğ ise “biyoçeşitliliğin kökeninin karışmalardan kaynaklandığı, o yüzden bundan çok korkulmaması gerektiğini” ileri sürdü. “Avrupa Kokopelli Yerel Tohum Kuruluşu sadece üç çeşit yerel domates çeşidi üretebiliyor. Bizde ise çok daha fazla var” dedi.

Her iki çalıştayın sonuçlarını bir araya getirmek için yapılan oturumda organik tarımın gittiği yol itibarıyla kullandığı sertifikasyon sisteminin çiftçiyi ve tüketiciyi sömürdüğü ve güvenilirliğinin de düşük olduğu dile getirildi. Güneşin Aydemir “belirli nitelikte ürün arayan ve üretenleri bir araya getiren katılımcı sertifikasyon sistemlerinin çok farklı” olduğunu, “Brezilya, ABD gibi ülkelerde örnekleri” olduğunu belirtti. “Ülkemizde Boğaziçi Üniversitesi Tüketim Kooperatifi, Havran ve Bayramiç’te de bu sistemin uygulanmaya başlandığını” söyledi.

Öğleden sonra tohum takası gerçekleştirildi. Epeyce yerel tohum el değiştirdi. Öğleden sonra yapılmış panele özellikle köylü kadınların katılımı dikkat çekici idi. Yerel domatesler üzerinde doktora çalışması gerçekleştirmiş olan Seçkin Kaya “yerel çeşitlerin hastalıklara çok dirençli olduğunu, araştırma amacıyla yerel domateslere fusarium hastalığını (mantari bir hastalık) bulaştırmak için çok uğraştıklarını, çok zorlandıklarını” söyledi. “Ayrıca yerel domatesler o kadar hızlı büyüyordu ki yabancı otlar gelişemiyordu.” Kaya “yerel domateslerin antioksidan değerlerinin çok yüksek olduğunu, (örnek olarak C vitamini) bunların kanseri önlediğini” belirtti. Şirket çeşitlerindeki bes-

in azlığına karşı çok yenmesinin çözüm olamayacağı, bazı antioksidanların bu şekilde yeterli alımının mümkün olmayacağı gibi, canlı kıranların (tarım ilaçlarının) da bol miktarda alınmak zorunda kalacağını belirttim. Seçkin Kaya “eğer toprağı iyi beslersek, yerel çeşitlerle de yaklaşık olarak aynı verimlere ulaşabileceğimizi” açıkladı. Ben konuşmamda hem tohum, hem tarım ilacı (canlı kıran) hem de beşeri ilaç üreten epeyce büyük şirket olduğunu, bunların üç kaynaktan da para kazandığını, insanların tarım ilaçları ile hasta

olduklarında da beşeri ilaç satarak kazanmaya devam ettiklerini söyledim. Doğa ve insan dostu tarım ve pazarlama sistemleri geliştirmek ve yerleştirmek için yapılan mücadelenin çok boyutlu ve uzun olacağını ekledim. Panelde konuşan Prof. Dr. Türker Savaş daha çok üretmek açığa çözüm olmadı. Açların sayısı arttı” dedi.

Fikir sahibi Damaklar lideri Defne Koryürek “her cebimizden çıkan kuruş çok uzaklardan gelen ürünlere gidiyorsa, bunu taşımak için petrole verilen para, bana Irak’ta savaş olarak geri dönüyor” dedi. Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği lideri İlhan Koçulu ise “üretici ve tüketicileri ayrıştırıyorlar,

çocuklar ekmeğın ağaçta yetiştiğini zannediyorlar. Kendi gıdamızı üretmeliyiz. Ambalajsız ürün kötü diyorlar. Bizim süttten ölen adam görmedim. Sütte bakteri çoksa çökelek oluyor.” dedi. Koçulu Kars’ta projelerindeki yerel tohumları eken çiftçilerin daha çok kazandığını, şirket tohumlarının rüşvetçi olduğunu, her sene yeni tohum, tarım ilacı ve kimyasal gübre istediğini söyleyerek; “ilk yıllar üreticilerin yerel tohumları 100 metrekare ektiklerini” belirtti. Kavılca gibi yerel buğday çeşitlerinin daha lezzetli ve besleyici olduğunu, proje köylerinde sebze üretimini arttırdıklarını ve artık kanser başta, hastalıklarda ciddi azalmaların olduğunu söyledi. Projenin 27 köyü kapsadığını, 10 yerel tarla bitkisi çeşidi, 27 yerel sebze çeşidi kullandıklarını, ortak makine parkı oluşturduklarını söyleyen Koçulu “köylülerin daha kazançlı ve mutlu olduğunu” belirtti. Panelin kolaylaştırıcısı Özlem Güneri “Bursa’da hibrit tohum ekenlerin kredi borçlusu olduklarını ve topraklarını kaybettiklerini” söyledi.

Yeniköy permakültür grubunun kurucularından Mustafa Ülgen “8 yıl önce bu bölgede çalışmalara başladıklarını, saz çavdarı denilen bir yerel çeşidi bularak kaybolmaktan kurtararak, çoğalttıklarını; sarı buğday ve kavlıca başta yerel buğday çeşitlerini yaygınlaştırdıklarını, özgür otlayan koyunların sütünden şirden ve deniz tuzu ile peynir yaptıklarını söyleyerek, “Kaz Dağlarının gerçek altını bu ekmek ve peynirdir, dağlarımızı ‘altın bulacağız’ diye delik deşik edenlere karşı olduklarını” söyledi.

Yerel tohuma dayalı, doğa ve insan dostu tarım %99’un çıkarınadır. Aslında geri kalan %1’de dünyanın batmasını istemiyorsa bu harekete katılmalıdır. Ama onlarda bu bilinçte olanların sayısı çok az.

Su Politikaları Uzmanı Dursun YILDIZ:

Akdeniz’de Barış İçin Bir Adım: “Su”

Dünya haritasını önünüze açıp haritanın ortasında yer alan bölgeye baktığınızda Doğu Akdeniz ve Ortadoğu’yu birlikte görürüz. Dünyanın ana karasının merkezi olarak ortaya çıkan bu bölge aynı zamanda jeopolitik olarak da dünyanın ortasıdır. Bazı literatürlerde Mediterranean’ın dünyanın merkezi anlamına geldiği yer alır.

Aslında Akdeniz hem coğrafi anlamda hem de uygarlıkların doğup yükseldiği bir bölge olarak dünyanın merkezi olmuştur.

Tarihçilerin birçoğu tarafından kabul gören ve teoriye göre fazla kalabalık olmayan ilk modern insan grubu bundan yaklaşık 150 000 yıl önce Kara kıtadan kararlı adımlarla kuzeye doğru yola çıkıyorlar ve önce Doğu Akdeniz kıyılarına

ulaşıyorlar... Bunlardan bir grubu Doğu Akdeniz kıyıları üzerinden Avrupa’ya diğer kısmı ise Asya’ya doğru ilerliyerek dünyaya yayılıyordu.

İnsanlığın dünyayla tanışmaya çıktığı uzun yolculuğun yayılma noktası olan Doğu Akdeniz’de denizcilik tarihi de erken başlar.

Bundan tam 4500 yıl önce Akdeniz’de kıyıya çok yakın seyreden Mısırlı denizcilere rastlanır

Kuzey Yıldızı ve Polarisin sürekli pırılısına bakarak yollarını tayin etmeye çalışan bu gemiciler Doğu Akdeniz adaları ve kıyıları arasında gidip gelmeye başlarlar. Bundan yaklaşık 1000 yıl sonra kürek mahmuz ve omurgası olan daha güvenli tekneler görülür. Bu teknelerin yelkenlerini şişiren rüzgarların gücü ile Doğu Akdeniz’in renkli ve çatışma dolu tarihi hızlanır.

Uç kıtaya çevrilip sanki koruma altına alınan bu kavşak noktası içinden binlerce yeni Akdeniz’i çıkaran başlı başına bir dünyadır. Mitos bölünen bir canlı organizmadır. Tekdüzeliği reddeden bir birliktir.

Akdeniz tarihi gelişmenin ve karşı duruşun, Doğu’ya karşı Batı’nın, Kuzey kıyısına karşı Güney kıyısının, Avrupa’ya karşı Afrika’nın inanca karşı batıl inancın, Hristiyanlığa karşı İslam’ın, Katolikliğe karşı Ortodoksluğun, büyük kentlere karşı küçük kolonilerin adalet-bilim ve sanata karşı karanlığın

tarihi olmuştur. Bu kadar yoğun karşıtlığın yarattığı dinamik Akdeniz’i başlı başına bir dünya kılmıştır. Bu hareketli dünya belki de bu nedenle geçmişte dünyanın merkezi olarak görülmüştür.

Aslında Akdeniz, karalarla çevrili bir deniz olmaktan çok denizle sarılmış özgün bir kara olarak yaşar.

Akdeniz’de tarih hareketsiz bir dönemi yazarken çok zorlanır. Akdeniz’in olağanüstü dönemleri, hareketin azaldığı çok kısa periyotlardır. Akdeniz’de hareket ve çatışmalar sadece yeni ve daha büyük bir çatışmaya hazırlık yapmak için durur.

Akdeniz hemen hemen tüm tarihi boyunca hiç durup dinlenmeyen bir coğrafyadır, Akdeniz’in dinamiği süreklidir. Çünkü bu coğrafyada her şey karşıtı ile var olur. Bu dinamik tarih Akdeniz’i dünyanın en önemli havzalarından biri olarak günümüze kadar getirir.

Akdeniz’de, mücadele hiç kesintiye uğramadan sürer... Hegemonya savaşlarının sadece aktörleri değişir. 20.Yüzyılın başlarında bölge petrol yollarının ulaşım kavşağı olmuştur. 21.Yüzyılın başında ise bölgenin önemini arttıran faktörler arasına doğal gaz dâhil olur.

Akdeniz bünyesinde barındırdığı özellikleri zamanla ortaya çıkarır. Bu nedenle bölgenin kaderine sanki ilk günden beri

hareket ve çatışma yazılmıştır. Bu durum neredeyse kronik bir hal almıştır. Bugünlerde Akdeniz'in Doğusu, tarihindeki "topyekün" hareketli günlerine yine dönme işaretleri vermeye başlamıştır.

Akdeniz halen dünya deniz ticaretinin yaklaşık altıda birini barındıran çok önemli bir deniz ulaşım bölgesi ve kesişme noktasıdır. Bu deniz koridorunda bir günde her an 4500 yük ve ticaret gemisi seyir halinde bulunur. Bu seyire son dönemde uçak gemileri de dâhil olmuştur.

Doğu Akdeniz Dünyada tespit edilmiş petrol rezervlerinin %68'ine doğalgaz kaynaklarının ise % 41'ine sahip Ortadoğu coğrafyasının sıcak denizidir. Petrolün büyük bir bölümünün dünyaya dağıldığı bu bölgede su kaynakları açısından da artan bir sıkıntı yaşanmaktadır. Aslında tıpkı petrol ve diğer enerji kaynaklarında olduğu gibi yakın bir gelecekte bu bölgede suyu yönetmek ve denetlemek, bölge dengelerini korumak ve bozmakla eşdeğer hale gelecektir.

Akdeniz'in doğusunda sular

yeniden ısınmaya başlamıştır.

Bu ısınmanın tek nedeni küresel iklim değişimi değil küresel güçler arasındaki hegemonya savaşlarıdır. Doğu Akdeniz'e hem kendi enerji güvenliğini sağlamak, hem de rakiplerinin bağımlı olduğu kaynakların denetimini elinde bulundurmaya isteyen süper gücün ilgisi artarak devam edecektir.

Ancak artık Doğu Akdeniz tek bir gücün mutlak hegemonyasına girmeyecek kadar önemli bir bölge durumuna gelmiştir.

Doğu Akdeniz Güvenlik Mimarisi Ortadoğu güvenlik dengesinin kurulmasında temel belirleyicidir. Bu bölgede Filistin Ortadoğu iç siyasi dengesi açısından, Kıbrıs adası ise Akdeniz koridor güvenliği açısından önemli alanlardır. Her iki ülkenin ortak karakteristik özelliği ise hızla artan bir su sorunu yaşıyor olmalarıdır.

Doğu Akdeniz'e kıyısı olan ülkelerin çoğu su kaynakları açısından komşu ülkelere gelen suya bağımlıdır. Bu da suyu bölgede çok stratejik bir kaynak haline getirir.

Bu karakteristik özellik aynı zamanda bu havzada suyu bir sorun ya da işbirliği aracı yapar ve tercihi bölge ülkelerine bırakır.

Gelecek 15 yıl içinde havzadaki birçok ülke yenilenebilir su kaynaklarının tümünü kullanmış olacaktır. Su konusunda bir işbirliği sağlanmadıkça bölgedeki gerilim artacaktır. İklimdeki değişimler de bu gerilimin artışına katkıda bulunacaktır. Artma eğilimi gösteren sıcaklıklar ve azalan yağışlar bölgedeki su döngüsünü olumsuz yönde etkileyecektir.

İyimser ya da kötümser senaryoların tümüne göre bu bölgede ileriye dönük bir su sorunu oluşacaktır.

Havzada yaşanacak su sorunları bölgedeki dengeleri olumsuz etkileyecektir. Bölgenin istikrarsızlaşmasına doğrudan ve dolaylı yansımaları olacaktır.

Bu kapsamda Türkiye'nin başlattığı Manavgat Su Temini ve Kıbrıs'a boru ile su götürme projesi çok önemli projeler olup bölgedeki hızlı gelişmeler bu önemi yakın gelecekte çok daha açık bir şekilde ortaya koyacaktır.

Mustafa SÖNMEZ:

İran'a Altın, Büyümeyi Şişirdi...

İhracatta harikalar yaratıyoruz ya... Kabımıza sığmıyoruz, mesela altında da ihracatçıyız!... İnanmıyor musunuz? Dış ticaret verileri ilk 5 ayda 2,3 milyar dolarlık altın ithal eden Türkiye'nin 4 milyar 20 milyon dolarlık altın ihracatı yaptığını söylüyor. Yani altında net ihracat, 2 milyar 275 milyon dolar. Ama acele etmeyip 2011'e bakalım. Ne görüyoruz? 6,2 milyar dolarlık altın ithaline karşılık 1,5 milyar doları bulmayan ihracat. Yani 4,8 milyar dolar net altın ithalatı. Demek ki, ithalatla altın stoku yapılmış 2011'de.

Peki kimin için bu altın ithalatı yapılmış ve daha sonra ihraç edilmiş? Cevap çok açık. İran için.

Türkiye'ye ham petrol, doğal gaz satan İran, niye bu kadar altın alsın, altın ithalatçısı Türkiye'den?

Bu soruları herkes soruyor; TBMM'de CHP milletvekili Sinan Aygün de Bakan Zafer Çağlayan'a bir soru önergesi verdi ve dedi ki;

"İran'ın bir anda Türkiye'den bu kadar büyük miktarda altın ithal etmeye başlamasının altındaki neden hakkında bilgi verir misiniz? Bu gelişmenin İran'ın içerisinde bulunduğu uluslararası koşullarla ilişkisi bulunuyor mu?"

Bakalım Bakan Çağlayan nasıl bir cevap verecek.

İran, sattığı enerji ürünlerinin karşılığını döviz olarak değil, altın olarak istiyor Türkiye'den. Neden? ABD ve AB ile yaşadığı nükleer gerilim sonucu, ödeme kısıtlamaları

ile karşı karşıya İran. Dış ödemelerinde uluslararası bankaların blokajıyla didişiyor. Bunu aşmak için de altını ödeme aracı olarak seçiyor. İthalatçı devletin Botaş'ı ile Koç'un Tüpraş'ı da, döviz yerine, ithal edilen altınla yapıyorlar ödemelerini. Ama bu, altın ihraç ediyorlar gibi görünüyor ve bizim "İnciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller..." şeklinde de tanımlanan ihracat kaleminin, bu kadar kabarık olması da bundan... Altın ihracatçısı görünen Botaş ile Tüpraş, bu alışılmadık ödeme biçimi nedeniyle Türkiye'nin ihracat toplamını da şişirerek Zafer Çağlayan'ı ve TİM Başkanı'nı sevindiriyorlar. Bu yılın ilk 5 ayında altın ihracatı 1,5 milyar dolar artmış, ithalat da o kadar azalmış görünüyor. Oysa, önceden ithal altınlar şimdi ödemede kullanılıyor. Bu da dış ticarete iyileşme diye yutturuluyor. Zafer Çağlayan, "İhracatçılarımızla, Suudi Arabistan Çölleri'ni, Çin Seddi'ni aştık, Venezüella'dan, Sudan'a pazar pazar dolaşarak, rekorları kırdık" diyor ama ihracatın içindeki İran'a altın ödeme hile hurdasından hiç dem vurmuyor. İhracatın 73 milyar dolara ulaştığına ve yılın ilk yarısındaki ihracat artışının 7,4 milyar dolar olduğuna dikkati çeken Çağlayan, bu artışın, Avrupa ülkelerinde yaşanan krize rağmen gerçekleştiğini söylerken herkesi kör alemi sersem mi sanıyor? O ihracatın yüzde 8'den fazlası İran'a altınla ödeme. İhracat değil!...

Şişirme, sadece ihracata değil, esasta büyümeye yansıyor. Şöyle ki; GSYH'ı, yani milli geliri hesaplamının bir yolu harcamalar üstündendir. Ailelerin yaptığı harcamalara, devletin tüketim harcamalarını eklersiniz. Üstüne yatırımlar için yapılan harcamaları eklersiniz. Stoktaki malların değeri de bu toplama eklenir. Bir de net ihracat eklenir, ihracat, ithalattan süzülerek. Böyle olunca, mesela 2012'nin ilk 3 ayında ortaya çıkan pasta, 2011'in aynı dönem pastasından yüzde 3,2

fazla göründü. Böylece, büyüme hedefe uygun, yüzde 3,2 büyüdük, denildi. Bütün ekonomi bakanları, alınan büyüme sonucunu övgü vesilesi yaptılar. Çok konuşan ama boş konuşan bakanlardan Zafer Çağlayan, ihracatın büyüme üzerindeki etkisini, bu altın olayından hiç söz etmeden aktararak "Net ihracatın Türkiye büyümesine katkısı yaklaşık 4,5 puan olmuştur. İhracat artışının büyümeye net katkısının ikinci çeyrekte de pozitif olduğunu göreceğiz" diyor ve yine herkesi kör, alemi sersem sanarak...

Oysa, büyümeye ihracatın yaptığı katkının ihmal edilmeyecek bir bölümü, İran'a net altın ihracatı. Yani burada üretim yok. İran, alacağını altın olarak talep etmiş. İthalatçı firmalar da dövizle altın ithal edip sonra da bunu "ihraç eder gibi" ödemişler. Kayıtlara ihracat olarak geçince, milli gelire de büyüme unsuru olarak dahil olmuş. Şimdi bu doğru mu? Değil elbette. Prof.Dr.Fatih Özatay, da 7 Temmuz tarihli Radikal'de bu noktaya parmak basarak, kaba bir hesaplama, 1 milyar dolarlık altın ihracatı olmasaydı, yüzde 3,2 olarak açıklanan büyümenin yüzde 2,6 olarak ölçüleceğini öne sürdü. Bu kadar büzülme olur mu diye bu soruyu TÜİK yöneticilerine, teknisyenlerine sordum. Ayrıca yine sordum; "İzleyen çeyreklerde bu durum tekrar ediyor, hesaplamalarda bunu dikkate alacak mısınız?" diye. Sorularına cevap vereceklerdir eminim. TÜİK'in açıklamalarını sizinle paylaşırım.

Ama açıkça, ilk 3 ayın büyümesi balon yaptıran İran'a altın ihracatı, ikinci çeyrek yani Nisan-Haziran dönemi büyümesinde daha etkili olacak. Çünkü, dış ticaret istatistiklerinden anlıyoruz ki, bu dönemde İran'a altın ile ödemeler ilk çeyreği daha da aşmış. Bu balonun büyüme rakamlarına yansıtacağı belli. TÜİK, bu çapağı temizleyerek güvenilir bilgi üretmeli.

(mustafasonmez.net)

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI:

Ekmegiimizle Oynayanlar Sağlıgımızla Oynayanlardır!

25 Mart 2012 tarihli “Önce Ekmekler Bozuldu” adlı yazımda “Tam buğday unundan yapılmış ekmekler, insanı birçok hastalıklardan koruyor, ya beyaz ekmek... Beyaz ekmek, kanseri tetikliyor. Beyaz ekmeğe, beyazlatmak ve dayanıklılık süresini artırmak amacıyla üretim aşamasında çok yoğun biçimde katkı maddelerinin eklenmesi de sağlıktaki önemli sorunları ortaya çıkartıyor. Beyaz ekmek tüketimi, şeker hastalığının ortaya çıkmasında da birinci derecede etken. Şeker hastalığı yanı sıra obeziteyi de neden oluyor.” demiştim.

Bu yazım üzerine. Kanal D'nin 14 Haziran 2012 tarihli “Doktorum” adlı programına çağırılmışım. Zaman yetersizliğinden mi bilemem beyaz ekmeğin içinde var olan kimyasalları tam olarak açıklama olanağına sahip olamamışım. Daha ilerisi “Ne Yapmalı” konusuna gelince “Yayınınız bitti” denilmişti.

BEYAZ EKMEK İÇİNDE NELER VAR?

Beyaz ekmeğe on kadar kimyasal madde konuluyor. Bunların kimilerini yazıyorum: *E 170 kalsiyum karbonat. Yüksek dozlarda zehirleyici. Safra, böbrek taşı, hemoroit, müzmin kabızlık, fistül kanaması gibi hastalıklara neden olabiliyor.*E 471, E 477 mono ve di-gliseridler ve modifiye edilmiş fırkaları. Bitkisel ve hayvansal olabilir. Domuzdan elde edilenleri de var.*E 280 propiyonik asit, E 281 sodyum propiyonat, E 282 kalsiyum propiyonat,*E 283 potasyum sorbat. Koruyucu olarak kullanılır. Migren ağrılarında neden olabilir. Ekmeklerde yaygın olarak kullanılıyor.*E 200 sorbik asit. Cilt kaşıntılarını ortaya çıkartıyor.*E 420 sorbital. Kıvam artırıcı, tatlandırıcı, nem tutucu... Bebek ve küçük çocuk gıdalarında kullanılması yasaktır. Fazla miktarlarda alınır baş ağrısı, susuzluk, bulantı ve kan şekerinin yükselmesine neden oluyor.*E 920 sistain: İnsan saçından, başta domuz olmak üzere hayvan kılından, tavuk tüyünden elde edilir.*E 924 potasyum: Un işleme ajanıdır. Fazla miktarda alınır bulantı, kusma, ishal ve sancı yapıyor. *E 928 benzoil peroksit: Unu beyazlatmak için kullanılıyor. Ekmeklere bunları dışında çeşitli boyalar konuluyor.

NE YAPMALI?

Birincisi: Türkiye’de beyaz unundan yapılmış ekmeklere “Sağlığa Zararlıdır” ibaresi yazılmalı. Bu önerme, kimilerine naif gelebilir, uzun dönemde birçok hastalığı

tetikleyen besinin beyaz ekmek olduğu artık biliniyor

İkincisi: Evlerde tam buğday unundan yapılmış ekmek üretimi özendirilmeli. Bu doğrultuda başta tüketici örgütleri harekete geçmeli.

Üçüncüsü: Türk Gıda Kodeksi, tam buğday unundan yapılmış ekmeği önerecek şekilde değiştirilmeli. Sağlık Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, tam undan yapılmış ekmek üretimini yaygınlaştırmak için kampanyalar açmalı. Bu girişimleri, doğal olarak Türkiye Fırıncılar Federasyonu’nun çıkarlarıyla çatışacaktır. Ancak, ekonomiye ve halk sağlığına getireceği yararlar açısından bu kampanyanın önemi büyük. Dördüncüsü: Yerel yönetimlere Tam buğday unundan yapılmış ekmeğe yönelmeli. Belediyelerin beyaz ekmek üretimleri, toplum sağlığından çok bir gelir kapısına dönmüştür. Oysa bir kamu kurumunun amacı, yüksek kârlılık değil, yüksek kalitede ve toplum sağlığını önceleyen tam buğday ekmeği üretmek olmalıdır.

Beşincisi: Tohumlukta, hibrit buğday tohumu yerine, yerli buğday çeşitleri ile yerlilerden üretilmiş buğdaylar tercih edilmeli. Günümüzde, yerli çeşitlerimizin kaliteli un üretiminde daha önde olduğu görülmüştür.

Türk insanının endüstriyel beyaz un ve beyaz ekmekle tanışması, 1948 yılındaki Marshall yardımı yıllarına denk geliyor. Bir başka deyişle, ekmeğimiz de emperyalizmin yurdumuza girişiyle bozulmaya başlıyor. Kimileri, hala başını kumdan çıkarmıyor, amma gerçek bu.

Temmuz Ayındaki Kutlu Günlerimiz

Temmuz'da sıcaklar zirveye ulaşır. Ancak, bu ayda bize bahar ferahlığı yaşatan nice kutlu günlerimiz vardır. 20 Temmuz 1936 tarihli Montrö Boğazlar Sözleşmesi, 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekati, 23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi, 23 Temmuz 1939 Hatay'ın Anavatana Katılması, 24 Temmuz 1923 Lozan Barış Antlaşması... Temmuz sıcaklığında art arda gelen kutlu ve mutlu günlerimizdir.

20 Temmuz 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi

1. Dünya Savaşı'nın galibi İttifak Devletleriyle, TBMM Hükümeti arasında İsviçre'nin Lozan kentinde imzalanan Barış Antlaşmasında tüm sorunlar çözüme kavuşturulamamıştı. Musul Sorunu, Boğazlar Sorunu, Hatay Sorunu ortada kalmıştı. Misak-ı Milli sınırlarımızın içinde olan Musul-Kerkük-Süleymaniye petrol bölgesini her ne pahasına olursa olsun ellerinde tutmak isteyen İngilizler, 1925 yılındaki Şeyh Said isyanını kışkırttılar ve bunun sonucunda, Musul'u kaybettik. Çanakkale ve İstanbul Boğazlarının yönetimi ise, uluslararası komisyona bırakılmıştı.

Türkiye, 1933'den itibaren, Boğazlar Sorununu dünya gündemine taşıyarak, İsviçre'nin Montrö kentinde uluslararası görüşmeleri başlattı. 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile egemenlik haklarımız ilgili tüm devletlere kabul ettirilmiştir. Sözleşme, 20'şer yıllık uzatmalarla, geçerliliğini sürdürmektedir. Bu bağlamda, 1996'da geçerliliği üçüncü kez uzatıldı.

20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekati

Kıbrıs Adasındaki Rumlar, Yunanistan'ın "Megalo İdea" hayalleri kapsamında, 'Enosis' (Ada'nın Yunanistan'a ilhakı) hedefine ulaşmak amacıyla EOKA terör örgütünü kurdular. Önceleri, İngiliz güvenlik güçlerini sindirmeyi amaçlayan terörist saldırılar, sonrasında bütün şiddetle Türklere yöneltildi. 1958'de Zürih, 1959'da Londra Antlaşmaları imzalanarak, 16 Ağustos 1960 tarihinde, Türk ve Rum ortaklığına dayalı 'Kıbrıs Cumhuriyeti' kuruldu. Fakat, Cumhurbaşkanı seçilen Başpiskopos Makarios, Ada'daki Türk-Rum ortaklığını ilk günden dinamitleyerek, Türkleri azınlık statüsüne sokmak için, bir yığın ihanet projesini uygulamaya koydu.

15 Temmuz 1974 tarihinde gerçekleştirilen bir hükümet darbesiyle Nikos Simpson'u iş başına getirdi. Başpiskopos canını zor kurtararak, Ada'dan kaçtı. Darbenin ardından, AKRİTAS soykırım planı uygulamaya konuldu ve Ada'daki Türklere karşı, amansız bir saldırıya geçildi. CHP-MSP Koalisyon Hükümetinin barış çağrıları yanıtız kalınca, Londra ve Zürih Antlaşmaları'ndaki "garantörlük" görevimizi üstlenerek, 20 Temmuz 1974 tarihinde Kıbrıs Barış Harekati'nı başlattık...

23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi

1. Dünya Savaşı sonunda imzaladığımız Mondros Mütarekesi çok ağır hükümler içeriyordu. 24'üncü Maddeye göre; Van, Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Harput (Elazığ) ve Bitlis Vilayetleri Ermenilere peşkeş çekiliyordu. Mütareke'nin ardından, "dahili ve harici bedhahlar" bir araya gelerek örgütlenmekte iken, Doğu'nun yurtsever insanları da İstanbul'da bir dernek kurmuşlardı. "Doğu İlleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" diye adlandırılan bu derneğin Erzurum Şubesi 10 Mart 1919 günü faaliyete geçmişti. Kongre, 23 Temmuz 1919 tarihinde toplandı. 7 Ağustos gününe kadar çalışmalarını sürdüren Kongreye; 56 Temsilci katıldı. İstanbul'daki Padişah Yönetimi, 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a ayak basan Mustafa Kemal Paşa'yı Ulusal Kurtuluş mücadelesinde yalnız bıraktığı için, Gazi Paşa 7/8 Ağustos gecesi Erzurum'dan Saray'a çektiği bir telgrafla, (yüreğine taş basarak) bütün rütbe ve unvanlarından istifa ettiğini bildirmişti. Ancak, Erzurumlular ve 15. Kolordu'nun Komutanı Kazım Karabekir Paşa, kendisini yalnız bırakmadılar. O'nu oy birliğiyle Kongre'nin Divan Başkanlığına seçtiler. Gazi M. Kemal Paşa Kongreye sunduğu söylevde;

"Bugün doğan güneşi nasıl görüyorsam, yarın Asya ve Afrika'daki bütün esir ve mazlum milletlerin hürriyet ve istiklallerine kavuşacaklarını da öylece görüyorum" diyerek, yeryüzündeki anti-emperyalist kurtuluş mücadelesine ışık tutmuştur.

23 Temmuz 1939 Hatay'ın Anavatanı Katılması

Hatay İli (Antakya) Misak-ı Milli hudutları içinde olduğu halde, Sakarya Zaferinin ardından, Fransa ile imzalanan 20 Ekim 1921 Ankara Antlaşması'nda bu konu çözüme kavuşturulamamıştı. Fransızlar Hatay'ı ve İskenderun Limanını ellerinde tutmak için çok direndiler. Böylece, Hatay sorunu Lozan'da da çözüme kavuşturulamadı. Bunun ardından, uzun soluklu bir diplomasi süreci başlatıldı. Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK, ölümcül hastalığına rağmen yaşamını tehlikeye atarak, şiddetli yaz sıcaklarında Çukurova'daki askeri yığınağı ve hazırlıkları denetlemeye gitti. İşin vahametini kavrayan Fransızlar, sonunda anlaşmaya razı oldular. 3-4 Temmuz 1938 tarihinde Türk-Fransız Askeri Antlaşması ve Türk-Fransız Dostluk Antlaşması imzalanarak, yürürlüğe kondu. 'Hatay Cumhuriyeti' kuruldu. Tayfur Sökmen 2 Eylül 1938'de Hatay'ın ilk ve tek Cumhurbaşkanı seçildi. Hatay Millet Meclisi 23 Haziran 1939'da "Anavatanı katılma" kararı aldı.

24 Temmuz 1923 Lozan Barış Antlaşması

30 Ağustos 1922 tarihinde kazandığımız Büyük Zafer'in ardından kaçan düşmanı takip eden Mehmetçik, 18 Eylül gününe kadar tüm Batı Anadolu'yu ve Marmara'nın güneyini Yunan işgalinden kurtardı. 11 Ekim günü, İtilaf Devletleriyle Mudanya'da Mütareke (Ateşkes) imzalandı. 1 Kasım'da Saltanat kaldırıldı. Ardından, İsviçre'nin Lozan Kentinde barış görüşmeleri başlatıldı. Ancak, emperyalist batılı devletler Osmanlı Devletinden kopardıkları kapitülasyonları (adli, mali, iktisadi ve siyasi ayrıcalıkları) ellerinden kaçırmamak için dayattıklarından, görüşmeler 4 Şubat 1923 günü kesintiye uğradı. TBMM Hükümetinin ödünler vermeyeceğini, gerekirse bu uğurda savaşa devam edeceğini anlayınca da, 23 Nisan'da yeniden görüşme masasına oturdular. Osmanlı'nın son 250 yıllık tarihinde, savaşta Mehmetçiğin kanı ve canı pahasına kazanılan zaferler, konferans masalarında kaybedilmişti. Bu açıdan Lozan, Ulusumuzun makus talihini değiştiren stratejik bir dönüm noktasıdır.

ASGARI ÜCRET ARTIK İŞ YERLERİNDE İLAN EDİLMEMEYECEK

Asgari Ücret Yönetmeliğinde yapılan değişikliğe göre asgari ücret işyerlerinde işçilerin kolayca görebilecekleri bir yerde ilan edilmeyecek. İşverenler artık asgari ücretleri işyerlerinde işçilerin kolayca görebilecekleri bir yerde ilan etmeyecek. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Asgari Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmeliği Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayınlandı. Yapılan değişiklikle, "Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinin üçüncü fıkrası" yürürlükten kaldırıldı.

FINDIKTA TEHLİKE ÇANLARI ÇALİYOR

Fındıkta fiyatın düştüğüne dikkat çeken TZOB Genel Başkanı Bayraktar, "Üreticinin desteğe ihtiyacı var" dedi.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, fındıkta fiyatın düştüğünü, tehlike çanlarının çaldığını, üreticinin desteğe ihtiyacı olduğunu belirtti.

Bayraktar, yaptığı açıklamada, dünya fındık üretiminin yüzde 75'ini karşılayan Türkiye'nin, 2011-2012 sezonunda yaklaşık 197 bin ton iç fındık ihraç ettiğini ve 1,6 milyar dolar gelir sağladığını bildirdi.

KONUT FİYATLARI YÜZDE 12 YÜKSELDİ

Nisan ayında Türkiye Konut Fiyat Endeksi, bir önceki aya göre yüzde 1,34, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,92 arttı.

Türkiye Konut Fiyat Endeksi (TKFE), nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 1,34, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 11,92 arttı. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) açıkladığı 2012 yılı nisan ayı Türkiye Konut Fiyat Endeksine göre, TKFE 2012 yılı nisan ayında bir önceki aya göre yüzde 1,34 oranında artarak 120,6 oldu.

Bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,92 oranında artan TKFE, aynı dönemde reel olarak yüzde 0,70 oranında arttı. Metrekare başına konut değeri olarak hesaplanan birim fiyatlar, 2011 yılı nisan ayında 969,6 TL/metrekare iken, 2012 yılı nisan ayında 1085,1 TL/metrekare oldu.

NAKİT DENGESİNDE 5.7 MİLYAR TL FAİZ DIŞI AÇIK

Nakit dengesi Haziran'da yaklaşık 5 milyar 728 milyon lira faiz dışı açık verdi. Ocak-Haziran döneminde ise 14 milyar 492 milyon lira faiz dışı fazla oluştu.

Hazine nakit dengesi, Haziran ayında 5 milyar 728 milyon lira faiz dışı açık verdi.

Hazine Müsteşarlığı 2012 yılı Haziran ayı Hazine nakit gerçekleştirmelerine ilişkin geçici sonuçları açıkladı.

Buna göre, Haziran ayında nakit bazda 23 milyar 782 milyon lira gelir elde edilirken, 31 milyar 396 milyon lira gider gerçekleşti. Faiz dışı giderler 29 milyar 510 milyon lira olurken, faiz giderleri 1 milyar 886 milyon lira oldu.

PAZARDA BARKOD ZORUNLULUĞU

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 5957 Sayılı Hal Kanunu kapsamında Başbakanlık'a gönderdiği 4 yönetmelikle pazar yerlerine yeni kurallar geliyor.

Bu yönetmelikler "Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Yönetmeliği", "Pazar Yerleri Yönetmeliği", "Sebze ve Meyve Üretici Örgütleri Yönetmeliği" ile "Hakem Heyeti ve Toptancı Hal Konseyi Yönetmeliği" oldu.-

Bunlardan sadece "Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girerken, diğer üç yönetmelik Başbakanlık'ta bekliyor.

APARTMANLARA HER AY 10 BİN LİRA CEZA!

Yeni çıkan bir yasa ile; apartmanlara hekim ve iş güvenliği uzmanı çalıştırma mecburiyeti getiriliyor. Buna uymayanlara, onbinlerce hatta yüzbinlerce lira idari para cezası kesilecek.

30 Haziran tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6331 sayılı 'İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu' ile işverenlere, yeni yükümlülükler getirildi. Bunlardan biri de apartmanlarla ilgili.

Hürriyet Gazetesi yazarı Şükrü Kızılot'un yazısına göre, 'kapıcı' çalıştıran apartmanlar ile işçi statüsünde 'yönetici' çalıştıran apartmanlara, yeni bir yükümlülük geldi.

ELEKTRİK TÜKETİMİ YÜZDE 11,3 ARTTI

Geçen ay 19 milyar 840,5 milyon kWh elektrik üretilirken, tüketim 20 milyar 40,2 milyon kWh düzeyine ulaştı.

Türkiye'nin elektrik tüketimi, Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 11,3 artarak 20 milyar 40,2 milyon kilovatsaate (kWh) ulaştı. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) Haziran ayı geçici işletme sonuçlarından yapılan derlemeye göre, Haziran'da elektrik üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,9 artarak 19 milyar 840,5 milyon kWh, tüketim ise yüzde 11,3 artarak 20 milyar 40,2 milyon kWh oldu. 426,2 milyon kWh'lık dış alımın ardından tüketime sunulan miktar 20 milyar 266,7 milyon kWh'ye ulaştı.

TÜİK, BÜYÜMEYİ DÜZELTTİ!

TÜİK yüzde 0.2 arttığını açıkladığı mevsimsellik ve takvim etkisinden arındırılmış ilk çeyrek GSYH'yi yüzde 0.4 azalış olarak düzeltti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) dün açıklanan ilk çeyrek Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerinde" hesaplanma aşamasında meydana gelen maddi hata nedeni" düzeltme yaptı.

KSS'DE BORCU OLANA KREDİ YOK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın kredi desteğinden yararlanacak olan küçük sanayi siteleri ortaklarının bakanlığa kredi borcu bulunmaması gerekecek. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın kredi desteğinden yararlanacak olan küçük sanayi siteleri ortaklarının bakanlığa kredi borcu bulunmaması gerekecek. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Bilim, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı Yatırım Programında Yer Alan Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatiflerinin Kredi Kullanımına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlandı.

ÜRETİMDE VERİMLİLİK AZALIYOR

2012 yılının birinci çeyreğinde çalışan kişi başına üretim endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,95 azaldı. Türkiye'de, 2012 yılının birinci çeyreğinde çalışan kişi başına üretim endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,95, bir önceki döneme göre (2011 yılı 4. dönemine göre) ise yüzde 10,75 azaldı. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü, 2012 yılının birinci çeyreğine ilişkin üç aylık verimlilik göstergelerini açıkladı. Buna göre, imalat sanayi genelinde 2012 yılı birinci döneminde, çalışan kişi başına üretim, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,95, bir önceki döneme göre ise yüzde 10,75 geriledi.

550 BİN İŞÇİ ZAM ALAMAYABİLİR!

Toplu İş İlişkileri Yasa Tasarısı Meclis'ten geçmediği için sendikalar zam pazarlığına oturamıyor.

Milliyet'in haberine göre, işçinin 2012 zammı işverenin insafına kaldı.

Toplu iş sözleşmesi imzalama hakkı olan sendika üyesi 550 bin kamu ve özel sektör işçisinin 2012 zammı tehlikeye girdi.

Meclis Toplu İş İlişkileri Yasa Tasarısı'nı çıkarmadan tatile girerse bu işçiler zam alamayacak.

VERGİ ÖDEMİYENLER AÇIKLANACAK

Mükelleflerin vergi tarhına esas olan beyanları, kesinleşen vergi ve cezaları ile vadesi geçtiği halde ödenmemiş bulunan vergi ve ceza miktarları açıklanacak.

Mükelleflerin vergi tarhına esas olan beyanları, kesinleşen vergi ve cezaları ile vadesi geçtiği halde ödenmemiş bulunan vergi ve ceza miktarları, 16 Temmuz 2012 ile 16 Ağustos 2012 tarihleri arasında vergi dairelerinde, 3 Eylül'den itibaren de Gelir İdaresi Başkanlığının internet sitesinde açıklanacak.

SERADAKİ ÜZÜM DALINDA KALDI

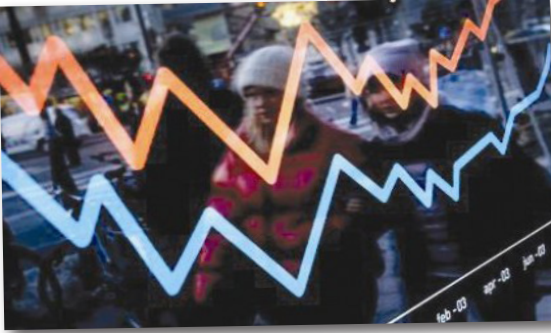
İlk hasadın ardından kilosu 10 liranın üzerinde satılan üzüm, 1 liranın altına düştü, erkenci üzümler üreticinin elinde kaldı.

Silifke ilçesinde örtü altında yetiştirilen üzüm, erkenci olmasına karşın alıcı çıkmayınca dalında kaldı.

Örtü altında ilk hasadı geçen ay yapıldığında kilosu 10 liranın üzerinde satılan üzümün kilosu 1 liranın altına düşerken üreticiler erkenci üzümlerine alıcı bulamadı.

TÜRK EKONOMİSİNDE RİSKLER ARTIYOR

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), AB ülkelerinde işlerin bir türlü yoluna girmemesi nedeniyle ABD ve AB ile yakın ilişkileri olan ülkelerin ekonomilerindeki risklerin arttığına dikkat çekti.

TİSK'ten yapılan açıklamada, Haziran ayında ekonomik krizin Avrupa'da iktidarları değiştirdiğine dikkat çekilerek, piyasalarda tedirgin ortamın sürdüğüne işaret edildi.

Uluslararası derecelendirme kuruluşlarınca İspanya'da 28 bankanın notunun düşürülmesinin, ülkeyi ikinci Yunanistan haline getirdiğini belirtildiği açıklamada, "Özel kesim borçlarının yüksek seyretmesi, krizi derinleştirebilir.

GÜNEŞ ENERJİSİYLE TARLA SULAYACAKLAR

Adıyaman Üniversitesi'nin yürüttüğü "Güneşin Gözyaşları" projesi çerçevesinde kurulan 160 panelli güneş enerji sistemiyle 40 dekarlık alan sulanıyor.

Adıyaman Üniversitesi'nin yürüttüğü "Güneşin Gözyaşları" projesi çerçevesinde kurulan 160 panelli güneş enerji sistemiyle, 40 dekarlık alan sulanıyor.

Üniversitenin merkez ilçeye bağlı Hasancık beldesindeki Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi bağcılık uygulama alanındaki 40 dekarlık alanın damla sulama yöntemiyle sulanması için gerekli elektrik, kurulan güneş enerjisi sisteminden sağlanıyor. 722 adede yükseldi.

TÜKETİCİ KREDİLERİ ARTTI, KART KULLANIMI AZALDI

Mevduat bankalarının 22 Haziran itibariyle tüketici kredileri artarken, bireysel kredi kartları kullanım tutarı azaldı.

Merkez Bankası haftalık bültenine göre, tüketici kredileri 171 milyar 49 milyon 574 bin liradan, 171 milyar 349 milyon 415 bin liraya yükseldi.

Tüketici kredilerinin 72 milyar 518 milyon 658 bin lirası konut, 7 milyar 16 milyon 861 bin lirası taşıt kredisi, 91 milyar 813 milyon 896 bin lirası da diğer kredilerden oluştu.

Mavi Alay Gri Aşk/Coşkun İnce

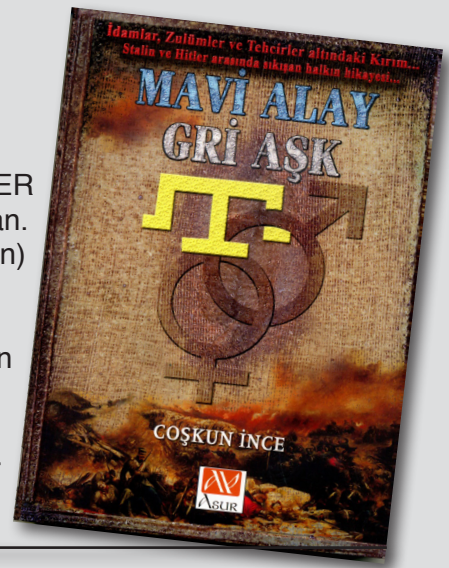
KIRIM... SAVAŞ, SÜRGÜN, TEHCİR VE KATLIAMLARIN YAŞANDIĞI YER KIRIM... Türkiye Cumhuriyetinin de desteklediği Kırım Türklerinden oluşan. Almanların yanında Ruslara karşı savaşan Mavi Alay'ın (Lejyoner birliklerin) kurşuna dizilerek biten acı sonu...

Ve Aşk...

Her zaman her yerde... Yahudi Aybüke ile Müslüman İlkay'ın silahların gölgesinde yaşamaya çalıştığı büyük aşk... !

Aybüke Almanya'da (!) İlkay Ruslarda esir...

KİTABI BİTİREBİLMEK İÇİN ÇELİK GİBİ SINIRLARA SAHİP OLMALISINIZ.

Göçmen Kalem/Yaşar Seyman

1989'dan bu yana örgütlü yaşam ve kadın hakları konusunda, emeğin sömürüsüne karşı sendikal mücadelesini sürdüren, 2007'de Avrupa'nın başarılı kadın sendikacısı seçilen Yaşar Seyman yazar kimliğiyle karşımızda. Göçmen olmak, yüreğine-aklına, kimliğine-kişiliğine, benliğine-kültürüne yeni bir yuva kurmaya çalışmak demektir. Göçmen olmak, unutulmazı unutmaya, yaşamına yeni insanlar katmaya, anılar biriktirmeye başlamak demektir. Göçmenlik burun direğini sızlatır insanın.

Aynı zamanda biler, keskinleştirir, çoğaltır, zenginleştirir.

Zamanı görünür kılar göçmenlik; emeği yoğun, ekmeği sıcaktır ve hayalleri, özlemlerine anaç bir kucaktır göçmenin.

Yaşar Seyman'ın kalemi bize onları anlatır.

Göçmen olmanın, göçmen kadın olmanın zorluğunu, emeğin ve dayanışmanın gücüyle örnek yaşamlara çeviren insanların öyküsünü anlatır. Bir anlamda yüreğinin göçlerini sunar sakinmeden. İçten, değerbilir, güçlü ve devingendir Göçmen Kalem.

Merdivende Üç Şair/Orhan Tüleylioğlu

Otelin merdiveninde basamaklara oturmuş bekleyen üç şair: Metin Altıok, Behçet Aysan, Uğur Kaynar....

Otelin adı, yaylalarda açan çiçeği, Madımak'tı. Otelin içindekilerse ülkenin yazarları, şairleri, araştırmacıları, ozanları, karikatürcüleri, tiyatrocuları, semahçıları. Sekiz saat süren bekleyişin sonunda bir kibrit çakıldı. Otuz beş eli kolu bağlı insan alev alev can verdi.

Otelin etrafını saran gürhün protesto ettiği, halk edebiyatımızın büyük ozanlarından Pir Sultan Abdal için düzenlenen şenliklerdi.

Tarih: 2 Temmuz 1993. Gün: Cuma. Yer: Sivas'tı.

Katliamın sonunda merdivende oturan üç şair de yaşamını yitirdi.

Üç insan. Üç şair. Üç aydın kişi. Son kez yan yana gelmişlerdi. Sanki katliamın belleğimizden silinmeyecek fotoğrafını bizlere iletmek istercesine...

Perde Arkasından-Devlet Tiyatrosu Gerçeği Can Gürzap

Can Gürzap, Devlet Tiyatrosu'nda kırk beş yıl boyunca oyuncu, yönetmen, yönetici, çevirmen olarak görev almış seçkin bir sanatçımızdır. Ankara ve İstanbul Devlet Konservatuvarı tiyatro bölümlerinde ders vermiş, ABD ve Avrupa'nın pek çok kentinde tiyatro seminerlerine katılmış olan Gürzap bu kapsamlı araştırmasında "Devlet Tiyatrosu Sorunu"nu içeriden, yani perdenin arkasından inceliyor. Gürzap, kapalı bir kutu olarak görülen Devlet Tiyatrosu gerçeğini belgelere, tanıklıklara dayanarak tüm açıklığıyla ele alıp ilginç öneriler getiriyor. Öte yandan Devlet Tiyatrosu'nun neden kapatılamayacağı konusu üzerinde durarak, deneyimli bir tiyatrocu gözleriyle, İB Şehir Tiyatrosu ve Devlet Tiyatrosu'nun özelleştirilme girişimlerini de değerlendiriyor.

The way of natural taste...

PAKTEL®

PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 Fax : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.usiad.net